

Содержание

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ - ПРИЛЕП

Примено: 25.04.2025			
Орг.ед.	Број	Прилог	Вред.
05	687	1	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА
НА 31 ДЕКЕМВРИ 2024 ГОДИНА

БЕЛЕШКИ

Додатоци

**- ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП -
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ЗА
ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА
КОЈА ЗАВРШУВА 31 ДЕКЕМВРИ 2024
ГОДИНА**

Содржина

<u>ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР</u>	<u>1</u>
<u>ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2024 ГОДИНА</u>	<u>4</u>
<u>БЕЛЕШКИ</u>	<u>9</u>

Додатоци

Додаток 1 – Законска обврска за составување на Годишна сметка и Годишен извештај за работењето

Додаток 2 – Годишна сметка (Извештај за финансиска состојба и Извештај за сеопфатна добивка)

Додаток 3 – Годишен извештај за работењето

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До:

Менаџментот и Акционерите на
Тутунски Комбинат АД Прилеп
ул. „Прилепски Бранители“ бр.85
Прилеп

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на друштвото Тутунски Комбинат АД Прилеп (во понатамошниот текст: „Друштвото“), коишто ги вклучуваат Извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2024 година, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината, Извештајот за паричните текови за годината која завршува тогаш како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија како и за интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали се резултат на измама или на грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија кои се применуваат во Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизија за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешни прикажувања на финансиските извештаи без разлика дали се резултат на измама или на грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не и за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата, исто така, вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мислење со резерва.

Основи за мислење со резерва

Како што е наведено во БЕЛЕШКА 35 - Тековни обврски приложена кон финансиските извештаи на Друштвото, истото на позицијата останати краткорочни обврски има евидентирано вкупен износ од 12.826 илјади денари, при што износот од 11.674 илјади денари се однесува на обврски кои Друштвото ги има спрема тутунопроизводителите. Согласно спроведените ревизорски постапки утврдивме дека обврските спрема тутунопроизводителите со состојба на 31 декември 2024 година изнесуваат 42.085 илјади денари при што истите се потценети за износ од 30.411 илјади денари. Претходно наведениот износ од 30.411 илјади денари, всушност, преставува побарување од тутунопроизводителите а кое е аналитички евидентирано како обврска (претплата) по основи на дадени материјали (картонски кутии, семенски материјали и сл.).

Дополнително утврдивме дека овие побарувања за кои се намалени обврските, потекнуваат од 2017 година и истите се јавуваат поради промена на политиките за издавање на материјали од страна на Друштвото. Врз основа на расположливата документација ние не бевме во можност да го утврдиме точниот износ за кој се преценети овие побарувања, како и фактот кој износ од нивниот отпис би имал третман на грешка согласно МСС 8, а кој би имал ефект врз тековниот финансиски резултат. Било какви корекции кои би биле неопходни доколку располагаваме со соодветна документација би можеле материјално значајно да влијаат врз презентираниот финансиски резултат и врз финансиската состојба на Друштвото.

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за можните ефекти од прашањето на кое се укажува во пасусот Основи за мислење со резерва, финансиските извештаи објективно ја презентираат во сите материјални аспекти финансиската состојба на Тутунски Комбинат АД Прилеп на 31 декември 2024 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Нагласување на прашање

Без да го модифицираме нашето мислење, ние обрнуваме внимание на Белешка 2.1.1 - Претпоставка за неограничен континуитет во работењето на Друштвото во која се укажува дека финансиските извештаи на Друштвото со состојба на 31 декември 2024 година се подготвени врз претпоставката за неограничен континуитет во работењето.

Во април 2014 година е склучен договор за стратешко партнерство со компанијата, во кој договор се прецизира стратегијата на работење и развојот на Тутунски Комбинат АД Прилеп. Во текот на 2014 година Друштвото склучи Договор за заедничко вложување со Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland, при што беше формирано ново заедничко друштво под името Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје. Дејноста на ова друштво е трговија на големо со производи од тутун. Ова друштво е ексклузивен носител на лиценцните права и на правата за користење и организирање на производството и дистрибуцијата на тутунски производи со брендови на двете друштва. Менаџментот на Друштвото очекува дека ова стратешко партнерство ќе обезбеди долгорочна одржливост на производство на тутунски преработки.

Погоре склучениот Договор е со рок на важност од 10 години и истиот автоматски се продолжува за последователен едно годишен период, освен ако е поништен од страна на содружник со најмалку 6 месечно претходно дадено известување, согласно член 11 од истиот.

Менаџментот оценува дека принципот на неограничен континуитет во работењето на Друштвото применет при подготовка на овие финансиски извештаи е соодветен, особено поради фактот што склучениот договор со Филип Морис за деловно – техничка соработка, континуирано производство и продажба на цигари преку системот на лон – производство се почитува а се остварува преку заеднички основаното друштвото Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје.

Нашето мислење не е квалификувано во однос на ова прашање.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 352, член 84 и член 477 од Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/2004 ... 272/24).

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија („Службен весник на Република Македонија“ бр.158/2010 ... 122/2021) е да известиме дали годишниот извештај за работењето е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи на и за годината која што завршува на 31 декември 2024. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работењето е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работењето се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работењето е конзистентен од сите материјални аспекти со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Тутунски Комбинат АД Прилеп за годината која завршува на 31 декември 2024.

Прилеп, 25.04.2024

Овластен ревизор

Пецко Ристески

Пелагониска Ревизорска Куќа

ДООЕЛ Прилеп

Управител

Пецко Ристески

- Извештај за нефинанска дејивност
- Извештај за финансиската состојба
- Извештај за промени во сопственоста
- Извештај за паричните токови

**Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2024 година
во согласност со барањата на
сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија
за Тутунски Комбинат АД Прилеп**

- Извештај за сеопфатна добивка
- Извештај за финансиската состојба
- Извештај за промени во главнината
- Извештај за паричните текови

Овие финансиски извештаи се усвоени од Одборот на директори на ден 23.04.2025 година со Одлука бр.02-8/2 и потпишани од генералниот извршен директор Александар Алексовски и од финансиот директор Маја Бошкоска.

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2024 година

	<u>Белешки</u>	<u>31 декември 2024</u> <u>во (000) МКД</u>	<u>31 декември 2023</u> <u>во (000) МКД</u>
ПРИХОДИ			
Приходи од работењето			
Приходи од продажба	5	602.361	826.983
Останати приходи	6	9.162	14.929
Вкупно приходи од работењето		611.523	841.912
Промена на вредноста на залихите на готовите производи и на недовршеното производство	7	1.062	45
Капитализирано сопствено производство и услуги		-	-
Расходи од работењето			
Трошоци за сировини и други материјали	8	356.716	548.425
Набавна вредност на продадени стоки	9	192	672
ситен инвентар, амбалажа и автогуми	10	14.771	17.305
Услуги со карактер на материјални трошоци	11	90.289	102.684
Останати трошоци од работењето	12	38.175	37.668
Трошоци за вработените	13	276.553	218.313
Амортизација на материјални и нематеријални средства	14	23.268	27.409
Вредносно усогласување на нетековни/тековни средства	15	10.195	43
Резервирања за трошоци и ризици		-	-
Останати расходи од работењето	16	1.073	2
Вкупно расходи од работењето		811.231	952.521
Финансиски приходи	17	404.406	313.620
Финансиски расходи	18	25.112	38.193
Удел во добивката/загуба на придружените друштва	19	-	-
Добивка/Загуба од редовното работење	20	180.648	164.864
Нето добивка/загуба од прекинати работења		-	-
Добивка/Загуба пред оданочување	20	180.648	164.864
Данок на добивка	21	-	-
Одложени даночни приходи/расходи		-	-
Нето добивка/загуба за деловната година	22	180.648	164.864
Останата сеопфатна добивка	23	4.420	5.477
Останата сеопфатна загуба		-	-
Вкупна сеопфатна добивка/загуба за годината	24	185.068	170.341
Сеопфатна добивка/загуба којашто им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво		-	-
Сеопфатна добивка/загуба којашто им припаѓа на неконтролираното учество		-	-
Основна добивка/загуба по акција (денар по акција)	25	65,89	60,13

Тутунски Комбинат АД Прилеп
 Генерален извршен директор

Александар Алексовски

Финансов директор

Мара Бенкоска

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2024 година

	Белешки	31 декември 2024 во (000) МКД	31 декември 2023 во (000) МКД
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Нематеријални средства	26	4.423	8.107
Материјални средства	27	377.328	393.939
Вложувања во недвижности	28	3.074	4.065
Долгорочни финансиски средства	29	393.261	304.928
Вкупно нетековни средства		778.086	711.039
Тековни средства			
Залихи	30	675.378	200.163
Побарувања од поврзани друштва		-	-
Побарувања од купувачи	31	20.591	35.756
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	31	20	700
Побарувања од државата по основ на даноци	31	-	368
Побарувања од вработените	31	139	185
Останати краткорочни побарувања		-	-
Краткорочни финансиски средства		-	-
Парични средства и парични еквиваленти	32	85.112	40.881
Платени трошоци за идни периоди и пресметани приходи	31	1.015	9.789
Вкупно тековни средства		782.255	287.842
ВКУПНО СРЕДСТВА		1.560.341	998.881
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ			
Главнина и резерви			
Основна главнина	33	8.594.869	8.594.869
Премии на емитирани акции		396.661	396.661
Ревалоризациска резерва		66.978	62.558
Резерви		335	335
Акумулирана добивка		-	-
Пренесена загуба		(8.515.422)	(8.680.285)
Добивка за деловната година		180.648	164.864
Загуба за деловната година		-	-
Вкупно главнина и резерви		724.069	539.001
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци		-	-
Долгорочни обврски	34	115.742	174.573
Одложени даночни обврски		-	-
Тековни обврски			
Краткорочни обврски спрема поврзани друштва	35	566	268
Краткорочни обврски спрема добавувачи		11.734	11.808
Обврски за аванси, депозити и кауции		-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци		7.925	8.663
Обврски спрема вработените		18.766	17.617
Тековни даночни обврски		2.254	466
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва		-	-
Обврски по заеми и кредити		663.043	243.104
Обврски по основ на учество во резултатот		-	-
Останати финансиски обврски		88	92
Останати краткорочни обврски		12.826	567
Одложени плаќања на трошоци и приходи на идни периоди		3.328	2.723
Вкупно тековни обврски		720.529	285.307
Вкупно обврски		836.272	459.880
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		1.560.341	998.881

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален извршен директор

Александар Ангеловски

Финансов директор

Маја Бошкоска

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2024 година

ОПИС	Состојба на 31 декември 2023 година (во 000 МКД)	Зголемување (во 000 МКД)	Намалување (во 000 МКД)	Состојба на 31 декември 2024 година (во 000 МКД)
Основна главнина	8.594.869	-	-	8.594.869
Ревалоризациска резерва	62.558	4.420	-	66.978
Резерви	335	-	-	335
Акумулирана добивка	-	-	-	-
Пренесена загуба	(8.680.285)	-	164.864	(8.515.422)
Дивиденди	-	-	-	-
Добивка за финансиската година	164.864	15.784	-	180.648
Загуба за финансиската година	-	-	-	-
Вкупно главнина и резерви	142.340	20.204	164.864	327.408

ОПИС	Состојба на 31 декември 2022 година (во 000 МКД)	Зголемување (во 000 МКД)	Намалување (во 000 МКД)	Состојба на 31 декември 2023 година (во 000 МКД)
Основна главнина	8.594.869	-	-	8.594.869
Ревалоризациска резерва	57.081	5.477	-	62.558
Резерви	335	-	-	335
Акумулирана добивка	-	-	-	-
Пренесена загуба	(8.820.388)	-	140.103	(8.680.285)
Дивиденди	-	-	-	-
Добивка за финансиската година	140.103	24.761	-	164.864
Загуба за финансиската година	-	-	-	-
Вкупно главнина и резерви	(28.001)	30.237	140.103	142.340

Тутунски Комбинат АД Прилеп
 Генерален извршен директор

Александар Александровски

Финансов директор

Маја Бошкоска

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2024 година

	<u>31 декември 2024</u> <u>во (000) МКД</u>	<u>31 декември 2023</u> <u>во (000) МКД</u>
I. Готовински тек од оперативни активности		
Нето добивка/загуба по оданочување	180.648	164.864
Амортизација на основни средства	23.268	27.409
Зголемување/намалување на тековните средства		
Залихи	(475.215)	414.551
Побарувања од поврзани друштва	-	-
Побарувања од купувачи	15.165	(15.407)
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	679	(533)
Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси	368	4.770
Побарувања од вработените	47	(25)
Останати краткорочни побарувања	-	-
Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи	8.774	2.440
Вкупно зголемување/намалување на тековните средства	(450.182)	405.796
Зголемување/намалување на тековни обврски		
Обврски спрема поврзани друштва	298	(54)
Обврски спрема добавувачи	(73)	82
Обврски за аванси, депозити и кауции	-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести	(738)	1.144
Обврски кон вработените	1.149	3.527
Тековни даночни обврски	1.789	75
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Обврски по заеми и кредити	419.939	(562.935)
Обврски по основ на учество во резултатот	-	-
Останати финансиски обврски	(5)	23
Останати краткорочни обврски	12.259	123
Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди	605	2.089
Вкупно зголемување/намалување на тековни обврски	435.222	(555.925)
Вкупно нето готовина од оперативни активности	188.956	42.144
II. Готовински тек од инвестициски активности		
Материјални и нематеријални средства	(1.982)	(38.590)
Вложувања во недвижности	-	-
Долгорочни финансиски средства	(83.913)	(64.920)
Краткорочни финансиски средства	-	-
Вкупно нето готовина од инвестициски активности	(85.895)	(103.510)
III. Готовински тек од финансиски активности		
Главнина и резерви	-	-
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци	-	-
Долгорочни обврски	(58.831)	(40.236)
Одложени даночни обврски	-	-
Вкупно нето готовина од финансиски активности	(58.831)	(40.236)
Вкупно нето пораст/намалување на готовината	44.230	(101.602)
Готовина на почетокот од годината	40.881	142.483
Готовина на крајот од годината	85.112	40.881

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален извршен директор

Александар Алексовски

Финансов директор

Маја Бошкоска

БЕЛЕШКИ
КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ НА
ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП
ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2024

БЕЛЕШКА 1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Тутунски Комбинат Прилеп во понатамошниот текст („Друштвото“) е Акционерско Друштво, основано и со седиште во Република Северна Македонија. Друштвото е регистрирано, согласно одредбите од Законот за трговски друштва кај Основниот суд во Прилеп под Т.рег.бр. 0100004244-03-000 од 27 мај 1991 година. Седиштето на Друштвото е во Прилеп на ул. Прилепски Бранители бр. 85, Република Северна Македонија. ЕМБС е 4018117 а ЕДБ 4021949119965.

Основната деловна активност на Друштвото согласно номенклатурата од НКД е 12.000 - Производство на тутунски производи, ферментација на тутун и преработка на тутун.

Во тековната година бројот на вработени изнесува 411, додека во претходната 2023 година овој број на вработени лица изнесуваше 350.

Вкупниот број на акции изнесува 2.741.845 (2.701.030 обични и 40.815 приоритетни) со номинална вредност на една акција од 51,13 евра и вкупна основна главнина во износ од 8.594.869 илјади денари.

Акциите на Друштвото котираат на Македонската берза на хартии од вредност.

Друштвото спаѓа во групата на големи деловни субјекти.

Друштвото е во претежна сопственост на Владата на Република Северна Македонија.

Генерален извршен директор е Александар Алексовски со неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет.

1.1. Стратешки и статусни промени во текот на 2016 година

1. Собранието на акционери на Друштвото на ден 25 јули 2016 година донесе Одлука за статусна промена - присоединување на подружниците Тутунски Комбинат Цигари ДООЕЛ и Тутунски Комбинат Тутун ДООЕЛ кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. На ден 30 септември 2016 година, подружниците Тутунски Комбинат - Тутун ДООЕЛ и Тутунски Комбинат - Цигари ДООЕЛ склучија Спогодба за нивна статусна промена односно присоединување кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. Собранието на акционери на матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп на ден 28 ноември 2016 година донесе Одлука за прифаќање и потврдување на Спогодбата за присоединување. Со потврдување на Спогодбата, Собранието го одобри присоединувањето согласно роковите и условите утврдени во Спогодбата.

2. Присоединувањето е реализирано со датум на пресек 30 септември 2016 година, со кој датум е извршен универзален пренос на целиот имот и на обврските од подружниците на матичното друштво и истите престанаа да постојат како правни лица без спроведување на постапка за ликвидација. На ден 09 декември 2016 година е извршен упис на статусната промена во Централниот Регистар на Република Северна Македонија.

БЕЛЕШКА 2. ОСНОВ ЗА СОСТАВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги подготвува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр. 28/2004 ... 272/2024) и прифатените сметководствени стандарди во Република Северна Македонија кои се објавени во Правилникот за водење на сметководството („Службен весник на РМ“ број 159/09, 164/10 и 107/2011).

На 3 април 2024 година е објавен новиот Правилникот за водење сметководство („Службен весник на РСМ“ бр. 75/24) каде што беа објавени ажурираните МСФИ, КТМФИ и ПКТ како и МСФИ, КТМФИ и ПКТ за кои беше наведено дека не беа издадени согласно постоечкиот Правилник за водење сметководство. Новиот Правилник за водење на сметководство ќе започне да се применува од 1 јануари 2025 година, освен МСФИ 17 - Договори за осигурување и МСФИ 9 - Финансиски инструменти, кои ќе почнат да се применуваат од 1 јануари 2028 година.

МСФИ 15 - Приходи од договори со купувачи. Основниот принцип на овој стандард е дека приходот треба да биде признаен кога добрата или услугите се пренесени на купувачот по цена на трансакцијата.

Секој збир од добра или услуги кои се различни, мора да бидат посебно признаени а попустот на договорната цена мора генерално да се алоцира врз поединечните елементи. Кога надоместокот варира од било која причина, минималните износи мора да бидат признаени ако не постои значаен ризик истите да се анулираат. Трошоците кои се случиле за да се обезбедат договорите со конкретните купувачи, треба да бидат капитализирани и амортизирани за периодот до кога траат и користите од договорите.

МСФИ 16 - Лизинг. Овој стандард ги определува принципите за признавање, мерење, презентирање и обелоденување на лизинг договорите. Сите договори за лизинг, резултираат со тоа што корисникот на лизинг добива право на користење на средство со започнувањето на лизингот како и право на финансирање доколку плаќањата за лизингот се вршат со текот на времето. МСФИ 16 ја елиминира класификацијата на лизингот како оперативен или финансиски наем како што се бара со МСС 17 и наместо тоа, воведува единствен сметководствен модел за корисникот на лизингот. Од корисниците на лизингот ќе се бара да ги признаат:

(а) средствата и обврските за сите договори за лизинг со рок на траење повеќе од 12 месеци, освен ако средството е со мала вредност; и

(б) амортизација на средствата од договорите за лизинг, одделно, од каматата на обврските од наемот во извештајот за сеопфатна добивка.

МСФИ 16 суштински ги пренесува сметководствените барања на давателот на лизинг како и МСС 17. Следствено, давателот на лизинг продолжува да ги класифицира своите договори за лизинг како оперативен или финансиски наем и различно да ги евидентира тие два типа на наеми.

Подготовката на овие финансиски извештаи е во согласност со сметководствените стандарди прифатени и објавени во Република Северна Македонија кои бараат употреба на одредени критички сметководствени проценки. Сметководствените стандарди бараат раководството на Друштвото да употреби свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденуваат во финансиските извештаи. Финансиски извештаи се подготвуваат со состојба на и за годината што завршува на 31 декември.

Денарот преставува функционална и известувачка валута во Република Северна Македонија. Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото, како и во останатите придружни белешки кон финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари (000 МКД) освен ако не е поинаку наведено.

Финансиските извештаи се подготвени според моделот на набавна вредност како основа за мерење, освен ако не е поинаку наведено.

Приложените финансиски извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи на Друштвото.

Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во тековниот период.

Веродостојноста е поткрепена со фактот дека Друштвото ќе продолжи да работи и во иднина.

2.1.1. Претпоставка за неограничен континуитет во деловното работење

Овие финансиски извештаи се подготвени врз основа на претпоставката за неограничен континуитет во работењето на Друштвото. Истите не содржат било какви корекции и рекласификации кои би биле неопходни доколку претпоставката за неограничен континуитет во работењето на Друштвото би била доведена во прашање.

Во април 2014 година е склучен договор за стратешко партнерство со компанијата Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland, во кој договор се прецизира стратегијата на работење и развојот на Тутунски Комбинат АД Прилеп.

Во текот на 2014 година Друштвото склучи Договор за заедничко вложување со Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland, при што беше формирано ново заедничко друштво под името Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје. Дејноста на ова друштво е трговија на големо со производи од тутун. Ова друштво е ексклузивен носител на лиценцните права и на правата за користење и организирање на производството и дистрибуцијата на тутунски производи со брендови на двете друштва. Менаџментот на Друштвото очекува дека ова стратешко партнерство ќе обезбеди долгорочна одржливост на производство на тутунски преработки.

Погоре склучениот Договор е со рок на важност од 10 години и истиот автоматски се продолжува за последователен едно годишен период, освен ако е поништен од страна на содружник со најмалку 6 месечно претходно дадено известување, согласно член 11 од истиот.

Менаџментот оценува дека принципот на неограничен континуитет во работењето на Друштвото применет при подготовка на овие финансиски извештаи е соодветен, особено поради фактот што

склучениот договор со Филип Морис за деловно – техничка соработка, континуирано производство и продажба на цигари преку системот на лон – производство се почитува а се остварува преку заеднички основаното друштвото Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје.

2.1.2. Работење на Друштвото во изминатиот период

Друштвото во изминатите 20 години перманентно покажуваше загуба во своето работење и имаше намалување на капиталот. Прикажаните загуби и намалувањето на капиталот претходните години се резултат на несоодветна организациона поставеност (постоене на повеќе ДООЕЛ и заеднички служби - Холдинг), несоодветна деловна и развојна политика, превработеност со преку 1.000 вработени, презадолженост, оптовареност со кредити и камати, еномрни отписи на застарени и спорни побарувања (871.919 илјади денари), еномрни трошоци за неколку пакети за испратнина на вработените при престанок на работниот однос (2018 година: 208.907 илјади денари, 2015 година: 427.916 илјади денари) и сл.

Почнувајќи од 2014 година се преземени низа мерки и активности за кои Менаџментот на Друштвото верува дека обезбедуваат соодветна основа за одржливост и развојот на деловните активности на Друштвото.

Во текот на 2016 година, извршено е присоединување на подружниците Тутунски Комбинат Цигари ДООЕЛ и Тутунски Комбинат Тутун ДООЕЛ кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. Деловните активности на подружниците, континуирано, продолжуваат во рамките на Друштвото, со што присоединувањето не влијае на заинтересираните страни на Друштвото. Присоединувањето е поттикнато со цел да се зголеми успешноста во работењето како и да се искористат предностите што ги има заедничкото работење а истовремено да се намалат трошоците на работењето.

Направените промени не можеа значајно за краток временски период да ја подобрат финансиската состојба на Друштвото, но во последните 5 години истото, прикажува позитивни финансиски резултати односно прикажува добивка која се зголемува од година во година, така што остварената добивка во 2024 година изнесува 180.648 илјади денари (2023: 164.864 илјади денари) а финансиската состојба на Друштвото е значително подобрена. Истата се гледа преку следните показатели со состојба на 31 декември:

Опис	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Нетековни средства	778.086	711.039
Тековни средства	782.255	278.053
Долгорочни обврски	115.742	174.573
Краткорочни обврски	720.529	282.584
Вкупно главнина и резерви	724.069	539.001
Однос на тековни средства со тековни обврски	108,57%	98,40%

Менаџментот верува во одржливоста со преземање на следниве мерки и активности:

- Долгорочен континуитет во деловните активности, планиран откуп на суров тутун од 2,5 до 3 илјади тони годишно, негово ферментирање и продажба во најголем дел преку компанијата Филип Морис врз основа на долгорочен договор за деловно – техничка соработка,
- Континуирано производство и продажба на цигари барани на пазарот преку системот на лон – производство што се реализира преку друштвото Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје;
- Продолжени и репрограмирани кредитни аранжмани, особено за откуп на суров тутун и за тековно работење;
- Подобрување на кредитниот рејтинг на Друштвото со очекуван позитивен тренд на зголемување на финансискиот резултат и зголемување на капиталот;
- Тековно и долгорочно усогласување на паричните приливи и одливи (позитивен cash flow);
- Рационална организација и намалување на трошоците во сите процеси од работењето;
- Реализирање на долгорочниот Бизнес план;
- Континуирано инвестирање во технологии и стручни оспособувања;
- Примена на дигитализационите достигнувања во сферата на информативниот систем, во производството, во продажбите, во финансирањето и во финансиското известување.

2.2. Користени проценки

При подготвување на финансиските извештаи Друштвото применува сметководствени проценки за ставките кои не можат прецизно да се измерат. Проценувањето вклучува расудувања засновани на информации кои се последно расположливи. Во текот на работењето одредени проценки можат да се

ревидираат како резултат на промена на околностите врз основа на кој биле засновани, промени во опкружувањето или добиените нови информации и сознанија.

Проценки се употребуваат и при проценување на корисниот век на употреба на недвижностите, постројките и опремата, обезвреднување на недвижностите, постројките и опремата, исправка на вредноста на побарувањата односно утврдување на објективна вредност на побарувањата, вредносно усогласување (исправки) на залихите за да се сведат на нивната нето реализациона вредност и слично.

2.3. Трансакции во странски валути

Трансакциите деноминирани од странска валута се искажани во македонски денари, кои се известувачка и функционална валута на Друштвото, со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани од странска валута се искажани во македонски денари по средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики се прикажани во извештајот за сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување.

Во тековната 2024 година Друштвото има трансакции изразени во странска валута.

2.4. Девизни курсеви

Официјалните девизни курсеви кои беа применети за искажување на ставките од извештајот за финансиската состојба се следниве:

Валута	31 декември 2024	31 декември 2023
1 EUR	61,4950 ден.	61,4950 ден.
1 USD	58,8807 ден.	55,6516 ден.
1 GBP	74,1350 ден.	70,7612 ден.

2.5. Деловни комбинации

Матичното Друштво го применува методот на стекнување на деловни комбинации во сметководството. Пренесениот надомест од страна на матичното Друштво за да стекне контрола врз подружницата, се пресметува како збир од објективни вредности на пренесените средства, настанатите обврски и сопственичките учества од страна на матичното Друштво на датумот на стекнување, кои вклучуваат објективна вредност на средствата или обврските кои произлегуваат од преземениот ангажман. Трошоците за стекнување се признаваат во периодот кога настанале.

Друштвото признава стекнати средства кои можат да се идентификуваат и претпоставени обврски во деловна комбинација без оглед на тоа дали тие биле претходно признаени во финансиските извештаи на стекнувачот пред периодот на стекнување. Стекнатите средства и претпоставените обврски се водат по нивната сметководствена вредност на датумот на стекнување.

Гудвилот се евидентира после одделно признавање на нематеријалните средства кои можат да се идентификуваат. Гудвилот се пресметува:

- На збирниот износ од:
 - Пренесениот надомест измерен во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди, каде вообичаено се применува објективна вредност на датумот на стекнување;
 - Износот на било кое неконтролирано учество во стекнатиот ентитет мерено во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди;
 - Во деловна комбинација која е стекната низ фази по објективна вредност на датумот на стекнување на сопственичкото учество кое стекнувачот претходно го имал во стекнатиот ентитет;
- На разликата помеѓу износите на стекнатите средства кои можат да се идентификуваат и преземените обврски на датумот на стекнување, мерени согласно Меѓународните сметководствени стандарди;

За разлика од претходно наведениот гудвил кој претставува позитивен гудвил, негативен гудвил е кога пренесениот надомест на стекнувачот во стекнатите средства е помал од нето вредноста на стекнатите средства. Овој негативен гудвил е познат под поимот поповолна набавка.

2.6. Споредбени показатели

Финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 Декември тековна и претходна година. Финансиските извештаи се ревидираат секоја тековна година, со што е овозможено споредливост со финансиските извештаи од претходната година.

БЕЛЕШКА 3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И ПОРЦЕНКИ

3.1. Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и за резервирањата поради обезвреднување доколку истите постојат. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Постројките и опремата се евидентираат по набавна, односно претпоставена набавна вредност, намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради обезвреднување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2005 година по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот завод за статистика.

Цената на чинење на средствата изградени во сопствена режија се состои од трошокот за материјали, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Трошоците по камати за позајмици кои се користат за финансирање при изградба на недвижностите, постројките и опремата се капитализираат за време на периодот кој е потребен истите да се завршат и подготват за нивно ставање во употреба. Останатите трошоци по основ на позајмици се евидентирани како трошоци на периодот во кој настанале.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи во Друштвото поврзани со таа ставка и кога трошокот на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во извештајот за сеопфатната добивка во текот на периодот во кој се јавуваат.

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек, доколку такви постојат.

Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува право пропорционално со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба и тоа како што следи:

	2024	2023
Градежни објекти	5-40 години	5-40 години
Погонска опрема	4-20 години	4-10 години
Останата опрема и моторни возила	4-10 години	4-10 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат и доколку е потребно се коригираат на секој датум на известување. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓување се одредуваат по пат на споредба на приливите со сметководствената вредност на средствата што се отуѓуваат. Разликите се вклучени во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

3.2. Нематеријални средства

Нематеријални средства се оние средства кои немаат физичка содржина но кои можат да се идентификуваат. Тие се:

- Научно истражувачко знаење;
- Дизајнирање и имплементација на нови процеси;
- Патенти и лиценци и сл.;
- Интелектуална сопственост;
- Развивање на пазарот и трговски марки;

- Компјутерски софтвер кој не е составен дел на хардверот;
- Авторски права;
- Увозни квоти;
- Франшизи.

Нематеријалните средства треба да се идентификуваат со цел јасно да се разграничат од гудвилот и тие почетно се мерат според нивната набавна вредност, а се признаваат само доколку:

- Е веројатно дека идни економски користи ќе му се припишат на нематеријалното средство;
- Набавната вредност на нематеријалното средство може веродостојно да се измери;

Корисниот век на нематеријалното средство се определува како ограничен и неограничен. Корисниот век на нематеријалното средство кој произлегува од договори и други законски права не треба да го надмине периодот на договорот и другите законски права.

Амортизацијата на нематеријалните средства со ограничен век на користење се пресметува врз основа на набавната вредност на нематеријалните средства и тоа по праволиниска метода. Амортизација на нематеријалните средства со неограничен век на користење не се пресметува.

Периодот на амортизација и методот на амортизација на нематеријалните средства со ограничен век на користење треба да се проверува и коригира најмалку еднаш годишно.

3.2.1. Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот односно со одржувањето на компјутерските софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средство, се амортизираат користејќи ја правопрпорционалната метода во текот на период од 5 години.

3.3. Вложувања во недвижности за изнајмување

Недвижностите во сопственост на Друштвото кои се чуваат пред се за остварување на приходи од нивно изнајмување наместо од употреба во редовното работење, се признаваат како вложувања во недвижности наменети за изнајмување.

Недвижностите за изнајмување кои се однесуваат од производствени погони се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност, намалена за соодветната исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради обезвреднување. Моделот на објективна вредност не е прифатен поради неможноста за негово веродостојно утврдување. Имено, споредливите пазарни трансакции за овие ставки на недвижности се ретки и при тоа не постојат ниту алтернативни проценки засновани на проекции за дисконтирани парични текови.

Депрецијацијата на ставките на овие недвижности се пресметува правопрпорционално со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба.

3.4. Обезвреднување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства се проверуваат од постоење на можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени на условите укажуваат дека евидентирираниот износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентирираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива при продажба на средствата во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни парични приливи кои се очекуваат да произлезат од континуирана употреба на средствата или од нивно отуѓување на крајот на корисниот век. Надоместливите износи се проценуваат на поединечните средства или ако тоа не е можно, на целата група на средства која генерира готовина.

3.5. Вложувања во придружени друштва и учество во заеднички вложувања

Придружени друштва се субјекти врз кои Друштвото има значително влијание но не ги контролира истите. Постоењето на значително влијание се утврдува преку:

- застапеност во одборот на директори,
- учество во процесот на креирање политики и донесување на одлуки,
- материјални трансакции, меѓусебна размена на раководен персонал и обезбедување на суштински технички информации, и
- учеството во капиталот кој се движи помеѓу 20 и 50% од гласачките права.

Вложувањата во придружените друштва се евидентираат според методот на главнина. Според методот на главнина, вложувањето во придружените друштва првично се признава по набавна вредност, а последователно набавната вредност се зголемува или намалува зависно од учеството во добивката и загубата на придружените друштва по датумот на нивното стекнување. Кога набавната вредност на вложувањето се зголемува за учеството во добивката на придруженото друштво, тогаш со распределба на добивката од придруженото друштво се врши намалување на претходно зголемените вложувања.

Доколку уделот во загубата на придруженото друштво е еднаков или го надминува учеството во придруженото друштво, во тој момент се прекинува со признавање на делот во понатамошните загуби.

Тутунски Комбинат АД Прилеп има заедничко вложување со Филип Морис Интернационал по склучен договор за формирање на ново друштво со назив Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје. Според одредбите од тој договор, остварената добивка во ново формираното друштво се распределува по соодносот 49% за Тутунски Комбинат АД Прилеп а 51% за Филип Морис Интернационал. Оваа распределба се врши по методот на главнина.

3.6. Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Класификацијата зависи од целите на набавката на финансиските средства. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

3.6.1. Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековни средства, освен оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на извештајот за финансиската состојба.

3.6.2. Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата односно на датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде финансиското средство. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правото за примање на истите или по нивното пренесување ако Друштвото значително ги пренело сите ризици и користи од сопственоста врз финансиските средства. Финансиските средства расположливи за продажба последователно се евидентираат по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата последователно се евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Финансиски средства расположливи за продажба почетно се признаваат по нивна објективна вредност зголемена за трошоците од трансакцијата.

Кога финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, претходно акумулираната коригирана објективна вредност признаена во останатата сеопфатна добивка и во резервите се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесува.

Каматите од средствата расположливи за продажба пресметани врз основа на ефективна каматна стапка се признаваат во добивката/загубата како финансиски приходи. Приходите од дивиденди и од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивките/загубите како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

3.6.3. Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на истите или по нивното пренесување ако Друштвото ги пренело сите значајни ризици и користи од сопственоста врз финансиските средства.

3.6.4. Обезвреднување на финансиските средства

А) Средства евидентирани по амортизациона набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или на група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства се оштетени и загуба поради обезвреднување се евидентира само ако постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата при што настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или на групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за обезвреднување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплатата на главницата и каматата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промени во економските услови кои кореспондираат со загуба.

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради обезвреднување претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови, дисконтирани со примена на изворна ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од обезвреднување. На пример, Друштвото може да го измери обезвреднувањето на средството врз основа на објективна вредност на инструментот користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на обезвреднувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на обезвреднувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

Б) Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должничките хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во следната точка.

(а) Кај сопственичките хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгираното опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба измерена како разлика помеѓу набавната вредност и тековната објективна вредност намалена за загубата поради обезвреднување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирање на обезвреднувањето во добивките или загубите, загубата поради обезвреднување се намалува преку тековните добивки односно загуби. Кај сопственичките финансиски средства расположливи за продажба, анулирање на обезвреднувањето не се евидентира преку добивки и загуби и секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

3.7. Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат а нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или кога истовремено се реализираат средствата и подмируваат обврските.

3.8. Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажната вредност намалена за трошоците за завршување на продажбата, маркетингот и дистрибуцијата. Намалување на вредноста на залихите се спроведува за

време на редовниот годишен попис а врз основа на проценка за нивно оштетување, дотраеност и сл. Намалувањето на вредноста на залихите се врши на товар на расходите на периодот, вклучувајќи го и секое нивелирање по пат на отпис до нето реализационата вредност ако истата е пониска од набавната.

Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек која ги вклучува трошоците направени за нивна набавка, за нивна достава до постоечката локација и за нивно доведување во состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

Отписот на ситниот инвентар се врши еднократно при ставање на истиот во употреба а амбалажата и автомобилските гуми се отпишуваат 100% при ставање на истите во употреба.

3.9. Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачите претставуваат износи кои се побаруваат од купувачите за продадени стоки или извршени услуги во нормалниот тек на работење. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни побарувања.

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивна објективна вредност а последователно се мерат според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањата поради обезвреднување.

Резервирањата поради обезвреднување се пресметуваат кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и дадените позајмици согласно нивните оригинални услови за плаќање.

Значителни финансиски потешкотии кај должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање, претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за обезвреднување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Износот на резервирањата претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средствата и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворна ефективна каматна стапка на финансиските средства. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентирираниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби, со признавање на резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување се евидентира преку тековните добивки/загуби. Во случај на ненаплатливост на побарувањето, истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка.

3.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти на парични средства вклучуваат готовина во благајната, депозити по видување во банки и други краткорочни високо ликвидни вложувања кои доспеваат во период не подолг од 3 месеци од датумот на стекнување. Парите на сметките во денари кај комерцијалните банки се водат во номинални износи според изводот за состојбата на прометот на тие сметки. Парите во благајна во денари се искажуваат по номинална вредност. Девизите на сметките во банката и благајната се искажуваат по среден курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на изготвување на извештајот за финансиската состојба.

Пресметувањето на девизите се врши секогаш на денот на промената на состојбата на сметката (благајната) и на крајот на месецот.

За целите на составување на извештајот за парични текови:

- а) паричните средства ги опфаќаат готовината во касите и депозитите по видување (денарски и девизни),
- б) паричните еквиваленти ги опфаќаат краткорочните, високо ликвидни вложувања, кои брзо можат да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност (рок на достасаност до 3 месеци и помалку).

3.11. Платени трошоци за идни периоди (ABP)

Однапред платените трошоци за идните периоди се искажуваат како активни временски разграничувања и се преставуваат во трошоци на периодот на кој се однесуваат. Причините за разграничувањето како и износите кои се однесуваат на идните периоди мора да бидат искажани на соодветна сметководствена исправа.

Приходите кои се пресметани во корист на тековниот период а немаат елементи за да се искажат како побарувања, се искажуваат како активни временски разграничувања. Кога ќе се стекнат услови за испоставување на документ врз основа на кој се стекнати побарувањата, временските разграничувања се пренесуваат на сметките на побарувањата. Основата за приходување и искажување на таквите износи на временските разграничувања мора да биде утврдена со соодветна сметководствена исправа.

3.12. Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби

А) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции

Б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнување на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување.

В) Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени (трезорски) акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

Г) Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни и други резерви, се создадени во текот на претходните периоди врз основа на добивки односно загуби од ревалоризација на материјални и финансиски средства расположливи за продажба како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива, одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Д) Акумулирани загуби

Акумулираните загуби ги вклучуваат загубите од тековниот и од претходните периоди.

3.13. Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски спрема добавувачи и позајмици.

3.13.1. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачите се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работење. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок до една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентираат по нивната објективна вредност а последователно според нивната измерена амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

3.13.2. Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакцијата. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност а разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекување. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврските за уште најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

3.14. Одложени плаќања на трошоци и приходи за идните периоди (ПВР)

На товар на пресметковниот период се пресметуваат и трошоците за кои не постојат соодветни сметководствени исправи за да можат да се признаат како обврска, а за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат на тековниот пресметковен период. Кога ќе се прибават документи за признавање на обврските, се врши укинување на временските разграничувања во корист на сметките на обврските.

Приходите за кои нема услови за признавање во тековниот пресметковен период, се одложуваат преку временски разграничувања за идни периоди.

Во корист на временските разграничувања се евидентираат и наплатените приходи кои се однесуваат за идните периоди, а за кои не било искажано соодветно побарување.

3.15. Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен временски период да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити, каде се очекуваат трошоците за квалификуваните средства да се одземаат од трошоците за позајмување, можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмување се признаени во добивките или загубите во периодот во кој настанале.

3.16. Наем

Друштвото признава постоење на наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство односно средства, или со договорот се пренесува правото за употреба на тие средства.

3.16.1. Друштвото како закупопримач

Финансискиот наем преставува тековен закуп на средството, кој на Друштвото суштински му ги пренесува сите ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивна објективна вредност или ако е пониска, тогаш по нивната сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според периодот за наем, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот за наем. Со состојба на 31 декември Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Исплатите за оперативен наем се признаваат како трошок на правопрпорционална основа во текот на периодот на наемот. Поврзаните трошоци како што се трошоците за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување. Со состојба на 31 декември Друштвото има класифицирано средства во оваа категорија.

3.16.2. Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени

трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приходот од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои настанале. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

Во тековната 2024 година Друштвото има евидентирано трансакции кои претставуваат оперативен наем.

3.17. Данок на добивка

Данокот на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековен и одложен данок на добивка.

3.17.1. Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночен кредит, како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамките на одреден период или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска во наредните периоди.

Даночните обврзници кои ќе вршат исплати од акумулирани добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката, имаат обврска да пресметаат и платат покрај данок на личен доход и данок на добивка.

3.17.2. Одложен данок на добивка

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочлива добивка.

3.18. Надомести за вработените

3.18.1. Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените се уплатуваат во соодветните пензиски фондови. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни нето плати исплатени по работник во РСМ во последните три месеци. Друштвото нема направено резервирања за ова право на вработените бидејќи смета дека сумата е незначителна за финансиските извештаи.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат од работа по основ на технолошки вишок, износ кој зависи од работниот стаж на вработениот, но најмногу до седум месечни просечни нето плати исплатени на работникот. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените.

3.18.2. Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

3.19. Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавката на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во тој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност. Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи, се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

3.20. Резервирања

Резервирања се признаваат тогаш кога Друштвото има тековна обврска како резултат на минат настан и кога постои веројатност дека ќе има одлив на средства за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна процена за износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна процена. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

Таму каде што дел или сите потребни издатоци за подмирување на резервирањата се очекува да бидат надоместени од друга страна, надоместувањето се признава кога навистина е извесно дека ќе биде примено доколку Друштвото ја подмири обврската. Надоместувањето се признава како посебно средство во Извештајот за финансиската состојба. Износот кој се признава за надоместување не треба да го надмине износот на резервирањето. Во Извештајот за сеопфатна добивка, расходот кој се однесува за резервирања се признава во нето износ кој е признаен за надоместување.

3.21. Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти.

Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат при што се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе преставува прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идните трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

3.21.1. Приходи од продажба - продажба на големо - цигари, режан и ферментиран тутун и филтер стапчиња

Приходот од продажба на производи се признаваат во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфичните критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат за разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

3.21.2. Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

3.21.3. Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства дадени под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на пропорционална основа во текот на периодот на наем. Непредвидените наемнини доколку ги има, се признаваат како интегрален дел на вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

3.21.4. Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот пренос на средствата.

Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камати по обврски по кредити и позајмици и трошоци за камати на задоцнети плаќања. Трошоците за кредити и позајмици се признаваат во добивките или загубите со користење на методот на ефективна каматна стапка.

3.21.5. Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди доказ за износот на минимална дивиденда од придружните друштва или од вложувањата во придружните друштва.

3.21.6. Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на настанување на потрошокот на суровините и материјалите и на искористувањето на услугите, односно во периодот на нивното настанување.

3.22. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото се евидентира како обврска во финансиските извештаи во периодот кога таа се одобрува од акционерите на Друштвото.

3.23. Преземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства по основ на овие обврски. Исто така, неизвесни средства не се евидентираат во финансиските извештаи, но само се обелоденуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесната загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известувањето или кога може да се направи разумна процена на износот на загубата.

3.24. Известување по оперативни сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај другите деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамките на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

3.24.1. Деловни сегменти

Деловните активности на Друштвото се однесуваат на еден оперативен сегмент а тоа е производство на тутунски производи, ферментација на тутун и преработка на тутун.

3.24.2. Географски сегменти

Деловните активности на Друштвото се вршат на територијата на Република Северна Македонија.

3.25. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција на обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката остварена во тековната година која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.26. Промена на сметководствени политики

Сметководствените политики кои се утврдени со овој правилник се применуваат од период во период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСС/МСФИ.

По исклучок на ставот 1 од оваа точка, промена на сметководствените политики може да се направи доброволно ако се процени дека новата сметководствена политика води кон подобра презентација на случувањата и позициите во финансиските извештаи. За промените во сметководствените политики одлучува Одборот на директори.

Новата сметководствена политика се применува ретроактивно, кога тоа се бара од МСС/МСФИ како од секогаш да била применета, освен кога износот за корекција не може прецизно да се утврди. Во таков случај новата сметководствена политика се применува на перспективна основа.

Ефектот кој настанува од ретроактивна примена на новите сметководствени политики се признава како корекција на пренесениот резултат, во согласност со МСС 8.

За оние средства, обврски, приходи и расходи за кои со овој акт не се утврдени сметководствени политики ќе се применува основниот третман за нивно мерење утврден во соодветниот МСФИ.

БЕЛЕШКА 4. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

4.1. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1.1. Ризик од промена на девизните курсеви

Друштвото влегува во трансакции во странска валута кои произлегуваат од набавки и продажби на странски пазари при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија и не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можни флукуации на странските валути кои сепак се ограничени поради фактот што најголем број од трансакции се во Евра, чии валутен курс се смета за релативно стабилен.

4.1.2. Ризик од промена на цени

Друштвото е изложено на ризик од промена на цени на вложувањата расположливи за продажба и истиот е надвор од контрола на Друштвото. Изложеноста на Друштвото на овој вид на ризик е дадена преку износите на овие вложувања во Белешката 29.

4.1.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека во тековната 2024 година Друштвото користи вакви кредити и позајмици, може да се каже дека постои изложеност спрема овој вид на ризик.

Ризикот од каматните стапки се оценува во зависност од тоа дали договорите за кредити се со фиксна или променлива каматна стапка. Имајќи го во предвид фактот дека Друштвото во 2024 година користи краткорочни и долгорочни кредити со варијабилна каматна стапка, сензитивноста од промена на каматните стапки за +/- 2% на годишно ниво се ефектуира со зголемување или намалување на остварената добивка и истата е дадена во продолжение.

4.1.4. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите стасани обврски за плаќање. Друштвото има еден значаен купувач но сепак нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед на фактот дека со истиот има склучено повеќе годишен договор за деловна соработка до 2024 година. Договорот автоматски се продолжува за последователен едногодишен период, освен ако е поништен од страна на било кој содружник со најмалку 6 месечно претходно дадено известување, согласно член 11 од истиот.

4.1.5. Ризик од неликвидност

Друштвото е изложено на ризик од неликвидност кога нема да биде во можност со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик Друштвото го надминува со континуирано обезбедување на потребни парични средства за сервисирање на своите пристигнати обврски.

4.1.6. Даночен ризик

Согласно законските прописи во Република Северна Македонија, финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесување на даночните биланси за тековната година. Во тековната 2024 години, во Друштвото не е

вршена контрола од страна на даночните власти. Дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не можат да се определат со разумна сигурност.

4.1.7. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиските средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност со рок на доспевање од максимум една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите како и за обврските по однос на долгорочните кредити.

4.2. Финансиски инструменти

4.2.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење од сопствени средства (акумулирана добивка и амортизација) и со користење на краткорочни и долгорочни кредити и позајмици со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември тековна и претходна година е следна:

Долгорочна задолженост	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Долгорочни обврски	115.742	174.573
Парични средства и парични еквиваленти	85.112	40.881
Нето обврски	30.630	133.691
Вкупно капитал и резерви	724.255	539.001
% на долгорочна задолженост во однос на капиталот	4,23%	24,80%

Вкупна задолженост	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Вкупни обврски (краткорочни и долгорочни)	832.949	457.157
Вкупни средства	1.560.341	998.881
% на вкупна задолженост во однос на вкупните средства	53,38%	45,77%

4.2.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на девизните курсеви на странски валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во илјади денари е како што следи:

	Во илјади (000) МКД					
	Средства		Обврски		Салдо	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
ЕУР	31	154	(2.139)	(915)	2.170	988
УСД	93	87	-	-	93	87
ГБП	-	-	(252)	(188)	252	188
Други	-	-	-	-	-	-

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на извештајот за финансиската состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката а негативните намалувања на добивката за соодветниот период.

	Во илјади (000) МКД			
	Зголемување за 10%		Намалувања за 10%	
	2024	2023	2024	2023
ЕУР	(217)	(99)	217	99
УСД	(9)	(9)	9	9
ГБП	(25)	(19)	25	19
Други	-	-	-	-
Нето ефект	(251)	(127)	251	127

4.2.3. Ризик од промена на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматните стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот на годините е:

Финансиски средства	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Некаматносни		
Парични средства	85.112	40.881
Побарувања од купувачи	20.591	35.756
Дадени аванси	20	700
Останати побарувања	139	553
Долгорочни финансиски средства	393.261	304.928
Вкупно	499.123	382.818
Каматносни со променлива каматна стапка		
Парични средства на сметки	-	-
Дадени депозити во банки	-	-
Дадени заеми на поврзани друштва	-	-
Вкупно	-	-
Финансиски обврски		
Некаматносни		
Обврски кон добавувачи	12.300	12.076
Останати обврски	41.771	27.404
Останати долгорочни обврски	-	10.831
Вкупно	54.071	50.311
Каматносни со фиксна каматна стапка		
Кредит од Халк Банка	28.201	19.257
Останати обврски	100.175	110.835
Вкупно	128.376	130.092
Каматносни со променлива каматна стапка		
Кредит од Комерцијална и НЛБ Банка (синдициран)	537.626	56.040
Кредит од Комерцијална Банка	92.358	109.268
Кредит од Халк Банка	20.512	111.446
Вкупно	650.496	276.754

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување на варијабилните каматните стапки на користените кредити и позајмици за 2% поени. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и позајмици на датумот на извештајот за финансиската состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката, а негативните намалување на добивката за соодветниот период.

	Во илјади (000) денари			
	Зголемување за 2% поени		Намалувања за 2% поени	
	2024	2023	2024	2023
Земени кредити	(13.009)	(5.535)	13.009	5.535
Нето ефект	(13.009)	(5.535)	13.009	5.535

4.2.4. Ризик од ликвидност

Друштвото е изложено на ризик од неликвидност кога нема да биде во можност со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврските спрема своите доверители и кредитори. Ваквиот ризик Друштвото го надминува со континуирано обезбедување на потребни парични средства за сервисирање на своите пристигнати обврски.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември тековна и претходна година според нивната доспеаност.

	Во илјади (000) денари					
	Недоспеани	До 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 3 години	Над 3 години	Вкупно
Парични средства	-	85.112	-	-	-	85.112
Побарувања од купувачи	19.311	1.185	95	-	-	20.591
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	-	-	-	20	-	20
Побарувања од вработени	-	139	-	-	-	139
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Долгорочни финансиски средства	22.978	-	370.283	-	-	393.261
Вкупно средства	42.289	86.436	370.378	20	-	499.123
Обврски спрема поврзани друштва	-	566	-	-	-	566
Обврски спрема добавувачи	12.086	(162)	(259)	4	28	11.734
Обврски за аванси депозити и кауции	-	-	-	-	-	-
Обврски за даноци и придонеси	-	7.925	-	-	-	7.925
Обврски спрема вработени	-	18.766	-	-	-	18.766
Тековни даночни обврски	-	2.254	-	-	-	2.254
Обврски по земи и кредити	-	-	663.043	115.742	-	778.785
Останати обврски	-	12.914	-	-	-	12.914
Вкупно обврски	12.086	42.263	662.784	115.746	28	832.944

Вкупните долгорочни финансиски средства изнесуваат 393.261 илјади денари, од кои 22.978 илјади денари се однесуваат на долгорочни финансиски средства расположливи за продажба а 370.283 илјади денари се однесуваат на дивиденда од ФМТКП.

	Во илјади (000) денари					
	Недоспеани	До 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 1 до 3 години	Над 3 години	Вкупно
Парични средства	-	40.881	-	-	-	40.881
Побарувања од купувачи	35.249	61	-	445	-	35.756
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	700	-	-	-	-	700
Побарувања од државата	-	-	368	-	-	368
Побарувања од вработени	-	-	185	-	-	185
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Долгорочни финансиски средства	18.558	-	286.370	-	-	304.928
Вкупно средства	54.507	40.942	286.923	445	-	382.817
Обврски спрема поврзани друштва	-	-	268	-	-	268
Обврски спрема добавувачи	7.149	5.339	128	(808)	-	11.808
Обврски за аванси депозити и кауции	-	-	-	-	-	0
Обврски за даноци и придонеси	-	-	8.663	-	-	8.663
Обврски спрема вработени	-	-	17.617	-	-	17.617
Тековни даночни обврски	-	-	466	-	-	466

Обврски по земи и кредити	-	-	243.104	174.573	-	417.677
Останати обврски	-	-	659	-	-	659
Вкупно обврски	7.149	5.339	270.913	173.765	-	457.158

БЕЛЕШКА 5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

Приходи од продажба	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Приходи од продажба на добра во странство	418.633	573.348
Приходи од продажба на производи и услуги во земјата	159.645	228.211
Приходи од продажба на производи-тутун во земјата	-	110.276
Останати приходи од продажба на производи и услуги	1.313	1.839
Приходи од работење со ФМТКП	157.198	116.096
Приходи од продажба на електрична енергија	1.133	-
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	1.132	2.390
Приходи од резервни делови и отпадоци	114	875
Приходи од продажба на материјали на тутунопроизводители	1.018	1.515
Приходи од наемнини	11.072	11.936
Приходи од надомест за отстапувања на лиценци за цигари	11.691	10.851
Останати приходи	188	246
Вкупно	602.361	826.983

БЕЛЕШКА 6. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

Останати приходи	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Добивки од продажба на материјали и отпадоци	8.997	14.132
Вишоци	13	105
Приходи од премии, субвенции, дотации и донации	-	634
Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства	-	29
Останати приходи од работењето	152	30
Вкупно	9.162	14.929

БЕЛЕШКА 7. ПРОМЕНА НА ВРЕДНОСТА НА ЗАЛИХИ НА ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И НА НЕДОВРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

Промена на вредноста на залихи	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	176	131
Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	1.238	176
Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	1.062	45

БЕЛЕШКА 8. ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Трошоци за сировини и материјали		
Сировини и материјали	314.132	499.950
Сировини и материјали тутун	312.724	498.174
Останати материјали	1.407	1.776
Трошоци за енергија	31.909	40.318
Топлотна енергија	10.714	19.282
Електрична енергија	19.361	19.037
Гориво	1.834	1.999
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување	9.430	5.368
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми	1.244	2.789
Ситен инвентар	1.033	1.142
Амбалажа	97	1.475
Автогуми	115	172
Вкупно	356.716	548.425

БЕЛЕШКА 9. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ

	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Набавна вредност на продадени стоки		
Набавна вредност на продадени добра (стоки)	188	246
Набавна вредност на продадени нетековни средства	4	426
Вкупно	192	672

БЕЛЕШКА 10. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ

	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми		
Амбалажа, репроматеријали, заштитни средства, семе за тутунари	14.771	17.305
Вкупно	14.771	17.305

БЕЛЕШКА 11. УСЛУГИ СО КАРАКТЕР НА МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Услуги со карактер на материјални трошоци		
Транспортни услуги	11.808	10.391
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	3.806	3.466
Услуги за одржување и заштита	7.005	6.005
Комунални услуги	10.793	10.178
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	-	16
Наем - лизинг	692	440
Останати услуги	6.304	8.156
Ферментирање на тутун	18.585	40.963

Трошоци со ФМТКП	31.296	23.071
Вкупно	90.289	102.684

БЕЛЕШКА 12. ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Останати трошоци од работењето	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Трошоци за надомест и други примања на членови на одбор на директори	3.681	3.281
Трошоци за спонзорства и донации	229	1.404
Трошоци за репрезентација	4.041	3.222
Трошоци за осигурување	5.400	4.271
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	1.335	1.910
Даноци кои не зависат од резултатот и други давачки	3.717	177
Трошоци за користење на права (освен наем)	70	99
Останати трошоци на работењето	1.117	1.078
Сезонски работници	16.989	16.427
Адвокатски, интелектуални, и други трошоци	1.598	2.798
Трошоци за обезбедување	-	3.000
Вкупно	38.175	37.668

БЕЛЕШКА 13. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

Трошоци за вработени	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Плата и надоместоци на плата - бруто	258.179	203.228
Останати трошоци за вработените	17.601	14.466
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	500	617
Надоместоци на трошоци на вработените и подароци	272	-
Вкупно	276.553	218.311

БЕЛЕШКА 14. АМОРТИЗАЦИЈА НА ОСНОВНИ СРЕДСТВА

Амортизација на основни средства	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Амортизација на нематеријални средства	3.685	4.162
Амортизација на материјални средства	18.592	22.258
Амортизација на вложувања во недвижности	991	991
Вкупно	23.268	27.409

БЕЛЕШКА 15. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ/ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

Вредносно усогласување на нетековни/тековни средства	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	445	43
Вредносно усогласување на залихи	9.750	-
Вкупно	10.195	43

БЕЛЕШКА 16. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Останати расходи од работењето		
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	359	-
Останати расходи од работењето	714	2
Вкупно	1.073	2

БЕЛЕШКА 17. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Финансиски приходи		
Приходи од вложувања во поврзани друштва	403.081	312.325
Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	184	222
Приходи од вложувања во неповрзани друштва	1.141	1.073
Вкупно	404.406	313.620

Приходите од вложувања во поврзани друштва се однесуваат на учеството на Тутунски Комбинат АД Прилеп во капитално поврзаното друштвото ФМТКП ДОО Скопје по основ на заедничко вложување со Филип Морис Интернационал во сооднос 49% - 51% по методот на главнина. Сметководствено, согласно меѓусебната комуникација, се евидентирани како вложувања во придружени друштва (учество во заеднички вложувања) и во финансиски приходи (приходи од вложување во поврзани друштва и останати надополнувања). Делот од дивиденда кој според вложувањето во капитално поврзаното друштво ФМТКП ДОО Скопје му припаѓа на Тутунски Комбинат АД Прилеп е во износ од 370.283 илјади денари. Разликата во износ од 32.798 илјади денари се однесува на дополнување на дивидендата остварена во претходната година.

	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Финансиски резултат на Друштвото ФМТКП ДОО Скопје	755.440	585.079
Дивиденда за распределба	755.440	585.079
Учество на Тутунски Комбинат АД Прилеп во дивидендата за распределба	49%	49%
Дивиденда која му припаѓа на Тутунски Комбинат АД Прилеп	370.283	286.689

БЕЛЕШКА 18. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Финансиски расходи		
Расходи врз основа на камати	24.337	37.352
Расходи врз основа на негативни курсни разлики	776	841
Вкупно	25.112	38.193

БЕЛЕШКА 19. УДЕЛИ ВО ДОБИВКАТА (ЗАГУБАТА) НА ПРИДРУЖЕНИТЕ ДРУШТВА

Во 2014 година Друштвото стекна капитално учество од 49% во Друштво ФМТКП ДОО Скопје со внесен паричен влог во износ од 151 илјади денари. Основната дејност на ФМТКП ДОО Скопје е трговија на големо со производи од тутун. Капиталното учество во ова придружено друштво е евидентирано по набавна вредност со примена на методот на главнина. Финансиската состојба и резултатите од работењето на придруженото друштво за тековната и претходната година е како што следи:

Извештај за финансиската состојба	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Нетековни средства	451.048	478.065
Тековни средства	1.400.234	1.522.465
АВР	319.303	343.901
Вкупно средства	2.170.586	2.344.431
Долгорочни обврски	3.101	5.016
Тековни обврски	1.194.641	1.592.037
ПВР	213.194	159.745
Вкупно обврски	1.410.936	1.756.797
Нето средства	759.649	587.634

Извештај за сеопфатна добивка	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Приходи	3.895.667	3.198.551
Расходи	2.975.183	2.538.259
Добивка пред оданочување	871.775	660.292
Данок на добивка	116.334	75.214
Добивка/загуба по оданочување	755.440	585.079

Пресметката на уделот на Тутунски комбинат АД Прилеп во резултатите од работењето на ФМТКП ДОО Скопје согласно методот на главнина е:

Извештај за сеопфатна добивка	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Нето средства	759.649	587.634
Учество од 49% во нето средствата	372.228	287.940
Износ на вложувањето во придруженото друштво	151	151
Признаен удел во позитивни нето средства	370.283	287.789
Непризнаен удел во негативни нето средства	-	-

БЕЛЕШКА 20. ДОБИВКА/ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

Добивка/Загуба пред оданочување	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Оперативна добивка/загуба	(198.646)	(110.563)
Оперативни приходи	612.585	841.957
Оперативни расходи	811.231	952.521
Финансиска добивка	379.294	275.427
Вкупно	180.648	164.864

БЕЛЕШКА 21. ДАНОК НА ДОБИВКА

Согласно важечките законски прописи Друштвото пресметува и плаќа данокот на добивка на остварената добивка во тековната година, на непризнатите расходи и на помалку искажаните приходи по стапка од 10% (2023: 10%).

Пресметка на данок на добивка	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Финансиски резултат од БУ	180.648	164.864
Непризнати расходи за даночни цели	10.427	10.218

Даночна основа	191.075	175.081
Намалување на даночна основа	320.309	248.477
Даночна основа по намалување	-	-
Пресметан данок на добивка (10% x даночна основа)	-	-
Намалување на пресметаниот данок на добивка	-	-
Пресметан данок на добивка по намалување	-	-

БЕЛЕШКА 22. НЕТО ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА

Нето добивка/загуба	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Нето добивка/загуба	180.648	164.864
Вкупно	180.648	164.864

БЕЛЕШКА 23. ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА

Останата сеопфатна добивка	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Добивки/загуби од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	4.420	5.477
Вкупно	4.420	5.477

БЕЛЕШКА 24. ВКУПНА СЕОФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ГОДИНАТА

Вкупна сеопфатна добивка/загуба	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Нето добивка	180.648	164.864
Останата сеопфатна добивка	4.420	5.477
Вкупно	185.068	170.341

БЕЛЕШКА 25. ОСНОВНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ПО АКЦИЈА

Основната добивка/загуба по акција се пресметува по пат на делење на нето добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (по намалувањето за делот од добивката после оданочување за имателите на приоритетни акции), со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	Во МКД	
	2024	2023
Добивка/Загуба по оданочување	180.648.257	164.863.751
Добивка/Загуба која им припаѓа на имателите на приоритетни акции	2.689.123	2.454.155
Добивка/Загуба која припаѓа на имателите на обични акции	177.959.134	162.409.595
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	2.701.030	2.701.030
Основна добивка по акција (денари по акција)	65,89	60,13

БЕЛЕШКА 26. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Вид на основно средство	Во илјади (000) МКД	
	Софтвер и останати права	Вкупно
Набавна вредност на НС (состојба на 01.01.2024)	21.213	21.213
-директни зголемувања	-	-
-прекнижувања	-	-
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на НС на 31.12.2024	21.213	21.213
Исправка на НС на 01.01.2024	(13.106)	(13.106)
-амортизација	(3.685)	(3.685)
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на исправката на НС на 31.12.2024	(16.791)	(16.791)
Сегашна вредност на НС на 31.12.2024	4.423	4.423

Вид на основно средство	Во илјади (000) МКД	
	Софтвер и останати права	Вкупно
Набавна вредност на НС (состојба на 01.01.2023)	21.213	21.213
-директни зголемувања	-	-
-прекнижувања	-	-
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на НС на 31.12.2023	21.213	21.213
Исправка на НС на 01.01.2023	(8.944)	(8.944)
-амортизација	(4.162)	(4.162)
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на исправката на НС на 31.12.2023	(13.106)	(13.106)
Сегашна вредност на НС на 31.12.2023	8.107	8.107

БЕЛЕШКА 27. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Вид на основно средство	Во илјади (000) МКД				Вкупно
	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Алат, инвентар, мебел и транспортни средства	
Набавна вредност на ОС (состојба на 01.01.2024)	265.258	1.211.960	740.372	168.283	2.385.874
-директни зголемувања	-	-	1.961	21	1.982
-прекнижувања	-	-	-	-	-
-расходи и отуѓувања	-	-	(162)	(991)	(1.153)
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на ОС на 31.12.2024	265.258	1.211.960	742.172	167.313	2.386.703
Исправка на ОС на 01.01.2024	-	(1.135.719)	(689.993)	(166.223)	(1.991.935)
-амортизација	-	(10.035)	(7.367)	(1.190)	(18.592)
-расходи и отуѓувања	-	-	162	991	1.153
-ревалоризација	-	-	-	-	-

Состојба на исправката на ОС на 31.12.2024	-	(1.145.755)	(697.198)	(166.422)	(2.009.375)
Сегашна вредност на ОС на 31.12.2024	265.258	66.206	44.973	891	377.328

Вид на основно средство	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Во илјади (000) МКД	
				Алат, инвентар, мебел и транспортни средства	Вкупно
Набавна вредност на ОС (состојба на 01.01.2023)	265.258	1.209.332	705.266	168.200	2.348.057
- директни зголемувања	-	2.629	35.826	138	38.592
- прекнижувања	-	-	-	-	-
- расходи и отуѓувања	-	-	(720)	(55)	(774)
- ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на ОС на 31.12.2023	265.258	1.211.960	740.372	168.283	2.385.874
Исправка на ОС на 01.01.2023		(1.124.268)	(681.856)	(164.328)	(1.970.452)
- амортизација		(11.451)	(8.857)	(1.949)	(22.258)
- расходи и отуѓувања		-	720	55	774
- ревалоризација		-	-	-	-
Состојба на исправката на ОС на 31.12.2023		(1.135.719)	(689.993)	(166.223)	(1.991.935)
Сегашна вредност на ОС на 31.12.2023	265.258	76.241	50.379	2.060	393.939

Сите недвижности, постројки и опрема со кои располага Друштвото се користат за обавување на неговите деловни активности. Значаен дел од материјалните средства се дадени како хипотека или залог за обезбедување по кредитни задолженија спрема деловните банки, при што истите аналитички се наведени во Белешките 34 и 35.

БЕЛЕШКА 28. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ

Вложувања во недвижности	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Вложувања во недвижности (наем)	39.635	39.635
Акумулирана амортизација на вложувања во недвижности	(36.561)	(35.570)
Вкупно	3.074	4.065

БЕЛЕШКА 29. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Долгорочни финансиски средства	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Вложување во придружени друштва ФМТКП ДОО Скопје	370.434	286.521
Учество во финансиски резултат	370.283	286.370
Учество во капитал	151	151
АД ЈУГОТУТУН СКОПЈЕ	838	830
Табак Охрид	-	-
Уни банка АД Скопје	21.988	17.577
Вкупно	393.261	304.928

Вложувањата во погоре наведените субјекти се далеку под 20% од капиталот на овие друштва, освен вложувањето во капитално поврзаното друштво ФМТКП ДОО Скопје кое изнесува 49% од капиталот на ова Друштво.

БЕЛЕШКА 30. ЗАЛИХИ

Залихи	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Откупен тутун	560.170	76.279
Резервни делови, потрошени и други материјали	102.822	108.296
Залиха на ситен инвентар, амбалажа и автогуми	10.947	15.211
Производство	182	74
Готови производи	1.056	102
Стоки	202	201
Вкупно	675.378	200.163

БЕЛЕШКА 31. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

Краткорочни побарувања	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Побарувања од купувачи	20.591	35.756
Побарувања од купувачи во земјата	20.591	35.756
Сомнителни и спорни побарувања	871.920	871.920
Побарувања од купувачи во странство	-	-
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	(871.920)	(871.920)
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции	20	700
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	20	700
Побарувања од државата	-	368
Данок на додадена вредност	-	-
Побарувања за повеќе платен данок на добивка	-	368
Побарување од вработени	139	185
Останати побарувања од вработените	139	185
АВР	1.015	9.789
Тутунопроизводители	-	9.015
Однапред платени трошоци	117	774
Однапред пресметани приходи	898	-
Вкупно	21.765	46.798

Побарувањата од купувачите во земјата се во вкупен износ од 21.036 илјади денари. Нивната старосна структура на 31 Декември претходна и тековна година е како што следи:

Побарувања од купувачи во земјата	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Недоспеани	19.311	35.249
До 3 месеци	1.185	61
Од 3 до 12 месеци	95	-
Од 1 до 3 години	-	-
Над 3 години	-	445
Вкупно	20.591	35.756

БЕЛЕШКА 32. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Парични средства и парични еквиваленти	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Парични средства на трансакциски сметки во денари	84.507	40.323
Комерцијална банка АД Скопје	34.554	15.618
Шпаркасе банка АД Скопје	157	2.561
НЛБ банка АД Скопје	30.813	2.250
Халкбанк АД Скопје	18.983	19.894
Девизни сметки	97	161
НЛБ банка АД Скопје	1	0
Комерцијална банка АД Скопје	96	160
Парични средства во благајна	472	301
Парични средства во благајна во странска валута	27	81
Хартии од вредност - готовински еквиваленти	8	16
Вкупно	85.112	40.881

Од Извештајот за паричните текови прикажан во финансиските извештаи на страна 7, може да се види дека Друштвото има:

Паричен тек	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Паричен тек од оперативни активности	188.956	42.144
Паричен тек од инвестициски активности	(85.895)	(108.987)
Паричен тек од финансиски активности	(58.831)	(34.759)
Нето пораст/намалување на готовината:	44.230	(101.602)

БЕЛЕШКА 33. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ

Главнина и резерви	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Основна главнина, запишан и уплатен капитал	8.594.869	8.594.869
Премии на емитирани акции	396.661	396.661
Ревалоризациска резерва	66.978	62.558
Резерви	335	335
Добивка за тековната година	180.648	164.864
Пренесена загуба од претходни години	(8.515.422)	(8.680.285)
Вкупно	724.069	539.001

Извештајот за промените во главнината и резервите е прикажан во финансиските извештаи на страна 6.

Основната главнина на Друштвото е во износ од 8.594.869 илјади денари и се однесува на 2.741.845 запишани (обични: 2.701.030 и приоритетни: 40.815) акции со номинална вредност од 51,13 евра по акција. Структурата на акционерскиот капитал на 31 декември е како што следи:

	2024		2023	
	Број на акции	%	Број на акции	%
Влада на РСМ	2.232.795	82,66 %	2.232.795	82,66 %
Фонд на ПИОМ	183.207	6,78 %	183.207	6,78 %
Останати	285.028	10,56 %	285.028	10,56 %

Вкупно обични акции	2.701.030	98,51 %	2.701.030	98,51 %
Фонд за ПИОМ – приоритетни акции	40.815	1,49 %	40.815	1,49 %
Вкупно	2.741.845	100 %	2.741.845	100 %

БЕЛЕШКА 34. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Долгорочни обврски	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Долгорочни обврски по основ на кредити	25.433	60.874
Комерцијална банка	15.297	30.577
Халк банка КП 0241003141958	10.135	21.293
Халк банка КП 0241003162335	-	9.004
Останати долгорочни обврски	90.309	111.765
Министерство за финансии	-	10.831
АД за изградба и стопанисување со станбен и деловен простор	90.309	100.934
Камата по основ на долгорочни кредити	-	1.934
Вкупно	115.742	174.573

Долгорочните обврски се однесуваат на долгорочни кредити склучени со:

- Комерцијална Банка – Договор број 08-2102-2/209 од 11.09.2019 година. Со овој договор на Друштвото му се одобрени средства во износ од 107.010 илјада денари и тоа под следните услови:
 - Рок на враќање – 15.01.2027 година;
 - Грејс период – 15.01.2020 година;
 - Променлива каматна стапка шестмесечен ЕУРИБОР која ќе се определува на секое полугодие;
 - Залог на недвижен имот – камен магацин (КП. 11482/4) и зграда стара цигарна (КП 11482/6);
 - Залог на подвижен имот – Лифтови вградени во стара цигарна фабрика;
 - 3 меници издадени и акцептирана од Друштвото;
- Халк Банка – Договор број KR2022/26353 од 23.09.2022 година во износ од 30.000 илјади денари.
 - Рок на враќање 23.09.2025 година
 - Фиксна каматна стапка 5,5% годишна.
 - Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на следниот недвижен имот- катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катарстарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482.
 - Нотарски акт меница
- Халк Банка Договор бр. KR2023/28912 од 16.11.2023 во износ од 31.000 илајди денари
 - Рок на враќање до 30.11.2026 година
 - Променлива каматна стапка, збир од референтна каматна стапка зголема за 0.25 проценти поени но не пониска 6,25
 - Врз основа на RM2017/688 рамковен револвинг, Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на следниот недвижен имот- катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катарстарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482 и катастарска парцела 7700
 - Нотарски акт меница

Обврските спрема АД за изградба на станбен и деловен простор кои се во вкупен износ од 100.056 (90.309 долгорочна + 9.747 краткорочна обврска) илјади денари се однесуваат на реструктуриран

претходен кредит добиен од страна на Охридска Банка АД Охрид, со отплата на 180 месечни рати односно на 15 години. За репрограмирање на паричниот долг, Друштвото има донесено Одлука број 02-4/4-2 од 19.03.2019 година со која се одобрува склучување на договор со АД за изградба на станбен и деловен простор Скопје.

БЕЛЕШКА 35. ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

Тековни обврски	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Обврски од поврзани друштва	566	268
Обврски спрема добавувачи	11.734	11.808
Обврски спрема добавувачи во земјата	14.126	12.910
Обврски спрема добавувачи од странство	(2.391)	(1.102)
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	7.925	8.663
Обврски спрема вработени	18.766	17.617
Обврски за плата и надоместоци на плата	14.652	15.861
Останати обврски спрема вработените	4.114	1.756
Тековни даночни обврски	2.254	466
Обврски за данокот на додадена вредност	1.670	277
Обврски за персонален данок на доход	585	189
Обврски по заеми и кредити	663.043	243.104
Комерцијална банка	61.777	61.778
Халк банка	20.000	80.280
Синдициран кредит Комерцијална и НЛБ банка	537.626	56.040
Краткорочни кредитни обврски - АД за изградба на станбен и деловен простор	9.747	9.759
Краткорочни кредитни обврски - Комерцијална банка	15.283	15.285
Краткорочни кредитни обврски - Халк банка	18.578	19.820
Останати кредитни обврски	31	141
Останати финансиски обврски	88	92
Останати краткорочни обврски	12.826	567
Обврски кон тутунопроизводители	11.674	-
Обврски за останати даноци, придонеси и други давачки	12	38
Обврски спрема осигурителни друштва	143	157
Обврски за членарини	962	331
Останати краткорочни обврски	35	41
Пасивни временски разграничувања	3.328	2.723
Однапред пресметани трошоци	3.328	2.723
Вкупно	720.529	285.307

Обврските спрема добавувачите во земјата се во вкупен износ од 14.126 илјади денари. Нивната старосна структура на 31 декември тековна и претходна година е како што следи:

Обврски спрема добавувачи во земјата	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Недоспеани	12.156	7.473
До 3 месеци	1.946	5.905
Од 3 до 12 месеци	(1)	131
Од 1 до 3 години	(1)	(599)
Над 3 години	26	-
Вкупно	14.126	12.910

Обврските спрема добавувачите во странство се во вкупен износ од (2.391) илјади денари (претплата). Нивната старосна структура на 31 декември тековна и претходна година е како што следи:

Обврски спрема добавувачи во странство	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Недоспеани	(70)	(324)
До 3 месеци	(2.070)	(566)
Од 3 до 12 месеци	(258)	(3)
Од 1 до 3 години	4	(209)
Над 3 години	2	-
Вкупно	(2.391)	(1.102)

Обврските по основ на краткорочните кредити се во вкупен износ од 663.043 илјади денари и се однесуваат на следните Договори:

Халк Банка договор број КР2024/37367 од 24.12.2024 година на износ од 170.000 илјади денари:

- Рок на враќање 24.12.2025 година,
- Фиксна каматна стапка од 6%,
- Заложно право врз основ на договор RM2017/688 за рамковен револвинг кредитен лимит, – хипотека од нареден ред (прв ред Халк Банка) на Катастарска парцела 5741, согласно имотен лист 4186; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на УЈП, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катарстарска парцела 5741 согласно имотен лист 4186,
- хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973 согласно имотен лист 104038, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482 согласно имотен лист 33655, хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) катастарска парцела 11482 и7700 согласно имотен лист 33655,
- Нотарски акт – меница.

Комерцијална Банка договор број 08-2102-2/391 од 20.11.2024 во износ од 61.500 илјади денари:

- Рок на враќање 19.11.2025 година,
- Варијабилна каматна стапка пресметана како збир од националната референтна каматна стапка и фиксен додаток од 3,2 пп, но не помала од 4%,
- Залог согласно договор за рамковен револвинг кредит - лимит, со него заложно право врз опрема за производство, 3 меници, 5 налози за пренос.

НЛБ Банка АД Скопје и Комерцијална Банка АД Скопје Филијала Прилеп – Договор број 0902-295 (НЛБ) и број ; 08-2102-2/319 (Комерцијална банка) од 19.09.2024 година на износ од 601.000 илјади денари.

- Износ од 300.500 илјади денари се исплатени од НЛБ Банка,
- Износ од 300.500 илјади денари се исплатени од Комерцијална Банка,
- Рок на враќање 12 месеци,
- Варијабилна каматна стапка пресметана како збир од националната референтна каматна стапка и фиксен додаток од 3,15 % пп на годишно ниво, но не помало од 5,5%,
- Залог договорен со рамковен револвинг лимит 0902-759 од 01.11.2017 од НЛБ Банка и 082100-277/1 од 14.11.2017, односно залог врз суров тутун од реколта 2023 година;

Други краткорочни кредитни обврски по основ на долгорочни кредити наведени во Белешка 34.

БЕЛЕШКА 36. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

36.1. Хипотеки

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување за плаќања по однос на краткорочни и долгорочни кредитни обврски (Белешка 34 и 35).

36.2. Судски спорови

Друштвото во тековната 2024 година се јавува како тужена страна во еден судски спор во износ од 521 илјади денари и очекувањата се да заврши во корист на Друштвото. Како тужител се јавува во повеќе судски постапки во вкупен износ од 6.524 илјади денари кои потекнуваат од минати години. Овие судски постапки се уште во тек и исходот е неизвесен, но менаџментот очекува истите да завршат во полза на Друштвото.

36.3. Гаранции

Во тековната 2024 година Друштвото не користи гаранции.

БЕЛЕШКА 37. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Тутунски Комбинат АД Прилеп има трансакции со поврзаното друштво ФМТКП ДОО Скопје во кое учествува со 49% во основната главнина на истото. Сите трансакции со капитално поврзаното друштво произлегуваат од меѓусебното работење и нивната вредност и условите од работењето се взаемно договорени. Во табелите коишто следуваат во продолжение се дадени податоци за обемот и состојбите на трансакциите со поврзаниот субјект на и за годините што завршуваат на 31 декември тековна и претходна година.

Побарувања од поврзани субјекти	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Побарувања од ФМТКП ДОО Скопје	20.139	35.167
Вкупно	20.139	35.167

Обврски спрема поврзани субјекти	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Обврски спрема ФМТКП ДОО Скопје	-	-
Вкупно	-	-

Трошоци за услуги	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Трошоци за услуги спрема ФМТКП ДОО Скопје	31.296	23.071
Вкупно	31.296	23.071

Приходи од наем, услуги и дивиденда	Во илјади (000) МКД	
	2024	2023
Приходи од ФМТКП ДОО Скопје	170.491	129.448
Приходи од дивиденда ФМТКП ДОО Скопје	403.081	312.325
Вкупно	573.572	441.773

БЕЛЕШКА 38. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

По датумот на составување на извештајот за финансиската состојба а до датумот на предавање на ревизорскиот извештај како материјално значаен настан кои треба да се обелодени во оваа белешка е:

- Постапка за одобрување на нова кредитна рамка од Комерцијална и НЛБ банка за откуп на тутун.

За Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Александар Алексовски
Финансов директор

Маја Бошкоска

Законска обврска за составување на Годишна сметка и Годишен извештај за работењето во согласност со одредбите од ЗТД

Во согласност со член 476, став 4 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат Друштвата вклучува Извештај за финансиската состојба, Извештај за сеопфатна добивка и објаснувачки белешки.

Годишната сметка и финансиските извештаи кои се однесуваат на иста деловна година и кои се подготвени во согласност со одредбите на Законот и прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на Друштвото за деловната година.

Во согласност со член 477 став 14 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи е должен по завршување на секоја деловна година да изготви и Извештај за работењето на Друштвото за претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Во согласност со Правилникот за формата и содржината на годишната сметка, истата се состои од Извештај за финансиската состојба, Извештај за сеопфатна добивка и објаснувачки белешки.

Разлики во начинот на презентирање на ставките во обрасците на Годишната сметка и ставките во финансиските извештаи подготвени според Правилникот за водење на сметководство не се појавуваат.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работењето се дадени во Додатоците 2 и 3.

Генералниот извршен директор го изготвил и потпишал годишниот извештај за работењето.

За Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Александар Алексовски

Годишна сметка

- Извештај за финансиската состојба
- Извештај за сеопфатна добивка

Годишен извештај за работењето

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д.
ПРИЛЕП

Годишен извештај за работењето на
Тутунски комбинат АД Прилеп во
деловната 2024 година

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Согласно Член 383 од Законот за трговски Друштва и Член 384 точка 7 од ЗТД, а во врска Член 477 т.14 од ЗТД, Извршните членови на одборот на директорите по истекот на деловната година поднесуваат годишна сметка, годишни финансиски извештаи и годишен извештај за работењето на друштвото, до одборот на Директори и Собранието на акционери при Тутунски комбинат АД Прилеп.

Собранието на акционери на Тутунски комбинат АД Прилеп на седницата одржана на 11.06.2024 год. ја назначи Перк Ревизија -Пелагониска Ревизорска Куќа ДООЕЛ Прилеп за овластен ревизор ,за вршење на ревизија на годишната сметка и финансиските извештаи на Тутунски комбинат АД Прилеп за деловната 2024год.

Завршната сметка на друштвото за 2024 година ќе биде поднесена заедно со Ревизорскиот извештај, согласно законската регулатива. Завршната сметка е потпишана од Генералниот Извршен Директор на Тутунски комбинат АД Прилеп, поднесена е електронски од Службата за сметководство при Тутунски комбинат АД Прилеп.

Во наредниот текст ќе биде прикажана состојбата во Тутунски комбинат АД Прилеп, преку основните финансиски извештаи.

ГОДИШНА СМЕТКА И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Биланс на состојба

(Извештај за финансиската состојба)

Податоците се во 000 денари

СРЕДСТВА			
ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА	711.039	778.086	109
Нематеријални средства	8.108	4.423	55
Материјални средства	393.938	377.328	96
Недвижности	341.499	331.464	97
Постројки, опрема, транспортни средства, алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	52.439	45.864	87
Биолошки средства			0
Останати материјални средства			0
Вложувања во недвижности	4.065	3.074	76
Долгорочни финансиски средства	304.928	393.261	129
Вложувања во подружници			0
Вложувања во придружени претпријатија			0
Побарувања по дадени долгорочни заеми			0
Вложувања во хартии од вредност	304.928	393.261	129
Останати долгорочни финансиски средства			0
Долгорочни побарувања			0

Одложено даночно средство			0
ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	287.842	782.255	272
Залихи	200.163	675.378	337
Побарувања од купувачите	35.756	20.591	58
Останати побарувања	1.253	159	13
Краткорочни вложувања			0
Пари и парични еквиваленти	40.881	85.112	208
Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи (АВР)	9.789	1.015	10
ВКУПНО СРЕДСТВА	998.881	1.560.341	156
ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА			0
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ			
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ	539.001	724.069	134
Основна главнина и ревалоризациони резерви	8.991.530	8.991.530	100
Резерви	62.893	67.313	107
Акумулирана добивка (загуба)	-8.515.422	-8.334.774	0
Малцински удел			0
ОБВРСКИ	459.880	836.272	182
ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	285.307	720.530	253
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	11.808	11.734	99
Обврски за краткорочни кредити и хартии од вредност	243.104	663.043	273
Краткорочни резервирања			0
Обврски кон државата	9.696	11.331	117
Останати краткорочни обврски	17.976	31.093	173
Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди (ПВР)	2.723	3.329	122
Обврски по основ на нетековни средства (или групи за отуѓување) кои се чуваат за продажба и прекинати работења			0
ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ	174.573	115.742	66
Обврски за долгорочни кредити и хартии од вредност	174.573	115.742	66
Обврски кон добавувачи и останати долгорочни обврски			0
Останати долгорочни резервирања			0
Одложени даночни обврски			0
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ	998.881	1.560.341	156
ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА			0

Според податоците од завршната сметка на Тутунски комбинат АД Прилеп за 2024 година може да се донесат следните заклучоци:

- ❖ Вкупните средства, односно вкупната актива на друштвото во 2024

година бележи раст од 56%:

- ✓ Зголемени основни – постојани средства за 9%, нај изразено е намалувањето кај постројките и опремата.
- ✓ Зголемени тековни средства , како резултат на :
 - Залихата ни е со износ од 675.378 илјади денари и тоа залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми, готов производ и залиха на трговска стока;
 - Износот на побарувања од купувачите 20.591 илјади денари;
 - Намален е износот на останати побарувања од 1.253 илјади денари на 159 илјади денари;
- Зголемен е износот на парични побарувања како резултат на поголема откупена количина на тутун и изнесува 85.112 илјади денари.
- ❖ Вкупен износ на средства е 1.560.341 илјади денари што се должи пред се на:
 - ✓ Основната главница на друштвото која што е со ист износ како претходната година 8.991.530 илјади денари и капитал со износ од 724.069 илјади денари, каде што имаме прилично висок процент во однос на претходната година;
 - ✓ Краткорочни обврски на друштвото ги опфаќаат:
 - Обврските спрема добавувачите кои што се намалени за многу мал процент односно од 11.808 илјади денари на 11.734 илјади денари ,
 - Обврските спрема државата бележат благо зголемување, исто така има зголемувањето на тековните даночни обврски т.е

обврски по однос на плати, како резултат на зголемувањето на бројот на вработените.

- ✓ Долгорочните обврски бележат намалување за 33%, пред се поради намалувањето на обврските за долгорочни кредити.

Според анализата на Билансот на состојба, Тутунски комбинат АД Прилеп покрај забележаната добивка од 180.648 илјади денари, бележи значително подобрување на краткорочната ликвидност. Битно е да се напомене дека Тутунски комбинат АД Прилеп, на 31.12.2024 година, ги има исплатено сите доспеани обврски спрема добавувачите. Во наредниот период, менаџерскиот тим ќе се насочи кон подобрување на долгорочната ликвидност, солвентност и продуктивност во друштвото и ќе се стреми и понатаму да го одржи позитивниот финансиски резултат.

Биланс на успех

(Извештај за сеопфатната добивка)

Податоците се во 000 денари

Позиција	Претходна година	Тековна година	Индекси
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ	841.912	611.523	73
Приходи од продажба	826.983	602.361	73
Приходи од продажба на домашен пазар	253.635	183.728	72
Приходи од продажба на странски пазар	573.348	418.633	73
Промени на залихите на готови производи и производството во тек	XXXXXX	XXXXXX	xxxxx
Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	131	176	134
Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	176	1.238	703
Капитализирано сопствено производство и услуги			0
Останати оперативни приходи	14.929	9.162	61
ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ	952.520	811.231	85
Набавна вредност на трговски стоки	672	192	29
Трошоци за сировини и други материјали	548.425	356.716	65

Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	17.304	14.771	85
Услуги со карактер на материјални трошоци	102.684	90.289	88
Останати трошоци од работењето	37.668	38.175	101
Трошоци за вработените	218.313	276.553	127
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	27.409	23.268	85
Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства			0
Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	43	10.195	23.702
Резервирања за трошоци и ризици			0
Останати расходи од работењето	2	1.072	53.600
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА / ЗАГУБА	-110.563	-198.646	0
Финансиски приходи	313.620	404.406	129
Приходи од вложувања, заеми и камати и курсни разлики	313.620	404.406	129
Останати приходи од финансирање			0
Удел во добивката на придружените друштва			0
Финансиски расходи	38.193	25.112	66
Расходи по основ на камати, курсни разлики и слични расходи	38.193	25.112	66
Останати расходи од финансирање			0
Удел во загубата на придружените друштва			0
Добивка/ загуба од редовно работење	164.864	180.648	110
Добивка/ загуба од прекинато работење пред оданочување			0
Добивка/ загуба од редовно работење пред оданочување	164.864	180.648	110
Данок од добивка			0
Нето добивка/загуба по оданочување	164.864	180.648	110
Малцински интерес			0
Нето добивка/загуба која им припаѓа на акционерите на друштвото	164.864	180.648	110
Нето останата сеопфатна добивка/загуба		4.420	0
Вкупна сеопфатна добивка/загуба	164.864	185.068	110

Според податоците од Билансот на успех на Тутунски комбинат АД Прелеп може да се донесат следните заклучоци:

- ❖ Оперативните приходи на компанијата бележат благо намалување односно од 841.912 илјади денари на 611.523 илјади денари, што се должи пред се на:
 - ✓ Приходи од продажба на домашен пазар кои се намалени за мал процент во однос на претходната година;

- ✓ Приходите од продажба на странски пазар, се намалени односно ,приходи од продажба на тутун за Филип Морис и останати меѓународни партнери;
 - ✓ Останати оперативни приходи се намалени за 40%,т.е.,приходи од оперативно работење,продажба на отпадна хартија,отпадно масло и слично;
 - ✓ Залихите на готови производи и недовршено производство се со износ од 1.238 илјади денари.
- ❖ Оперативните расходи бележат намалување за 15%,
 - ❖ Во останатите оперативни расходи имаа промена и тоа во:
 - ✓ Намалување на трошоците за суровини и материјали ;
 - ✓ Амортизацијата на материјалните и нематеријалните средства е намалена за 15%;
 - ✓ Трошоците за вработените се зголемени како резултат на зголемувањето на бројот на вработени и зголемувањето на платите на вработените.
-
- ❖ 404.406 илјади денари, Тутунски комбинат АД Прилеп има остварено финансиски приходи кои за 30% се повисоки во однос на претходната година. Финансиските приходи произлегуваат од приходи од вложувања,заеми,курсни разлики, исплатени дивиденди како резултат на работењето со поврзани и не поврзани друштва.
 - ❖ Расходите по основ на камати изнесуваат 25.112 илјади денари во однос на претходната година каде износот е 38.193 илјади денари, тука имаме намалување на расходите пред се поради затворањето на дел од кредитите.

Тутунски комбинат АД Прилеп има добивка од 180.648 илјади денари,во претходната година имавме добивка во износ од 164.864 илјади денари.

Приходите на Друштвото во најголем дел се остваруваат од продажба на ориентален тутун откупен од реколтата 2023 година, како и производство на цигари во

погон Цигари. Во понатамошниот текст ќе дадеме подетални анализи за секој одел посебно.

ВКУПНО ПРОИЗВОДСТВО ВО 2024 (ЈАНУАРИ-ДЕКЕМВРИ)

Збирно,вкупното производство во периодот Јануари-Декември во 2024, е најголемо за цело времетраење на партнерството со Филип Морис, од септември 2014г. Вкупниот годишен раст е 36,9% повеќе, споредено со истиот период лани. Споредено за истиот период во однос на 2022 година, порастот годинава е 68 %.

ВКУПНО ГОДИШНО ПРОИЗВОДСТВО

SOFT	97.375.000	276.022.500	337.753.500	296.675.500	156.750.000	75.939.599	92.867.270	94.604.200	124.209.400	144.040.000	105.414.200	1.801.651.169
SLIM	20.660.000	40.060.000	38.280.000	29.590.000	1.800.000							130.390.000
RCB	30.172.000	121.381.500	123.810.840	179.810.300	106.789.500	127.945.316	111.317.970	76.863.600	111.790.000	96.657.600	87.211.800	1.173.750.426
LONG	17.964.500	18.249.500	18.781.500	15.912.500	-							70.908.000
FLAVOR +		8.940.000										8.940.000
7.0					91.910.800	204.395.506	180.960.020	277.804.800	390.776.800	388.279.800	438.446.800	1.972.574.526
6.0									140.334.000	422.183.240	562.517.240	
Grand Total	166.171.500	464.653.500	518.625.840	521.988.300	357.250.300	408.280.421	385.145.260	449.272.600	626.776.200	769.311.400	1.053.256.040	5.720.731.361
НАЈДОБРО ВКУПНО П-ВО									3	2	1	
ПОРАСТ/ПАД	↑ 179,6%	↓ 11,6%	↑ 0,6%	↓ -31,6%	↑ 14,3%	↓ -5,7%	↑ 16,7%	↑ 39,5%	↑ 22,7%	↑ 36,9%		
	ПОРАСТ/ПАД ВО 2024 ВО ОДНОС НА 2022										↑ 68,0%	

Евидентен е порастот и на просечното месечно производство , од 36,9% (за над 23 мил. п.е.), анализирано периодот Јануари- Декември годинава во однос на истиот период лани. Просечното месечно производство оваа година е дуплирано во однос на истите од 2014- 202

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
41.542.875	42.241.227	43.218.820	43.499.025	32.477.300	34.023.368	35.013.205	44.927.260	52.231.350	64.109.283	87.771.337

2,3% 0,6 -25,3 4,8 2,9% 28,3% 16,3% 22,7% 36,9%

ВКУПНО ПРОИЗВОДСТВО, КВАРТАЛНО

Произведеното во сите 4 (четири) квартали од 2024, е убедливо најголемото воопшто досега, од септември 2014г.

Произведено ПЕ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Grand Total
Qtr1	-	63.439.000	91.233.000	125.309.140	70.308.300	54.276.390	51.026.180	13.416.600	133.337.800	129.928.000	185.864.840	918.139.250
Qtr2	-	99.517.500	140.367.500	126.800.660	50.416.500	113.203.900	100.074.490	124.593.400	174.914.400	140.486.400	265.711.200	1.336.085.950
Qtr3	40.879.000	176.542.000	161.586.500	184.011.000	116.853.000	108.083.800	80.037.390	149.256.400	163.015.600	233.302.000	283.557.600	1.697.124.290
Qtr4	125.292.500	125.155.000	125.438.840	85.867.500	119.672.500	132.716.331	154.007.200	162.006.200	155.508.400	265.595.000	318.122.400	1.769.381.871

Во ноември 2024 производството беше најголемо за оваа година, но и најголемо месечно производство воопшто од септември 2014 год, за 12,5% поголемо од тоа во јуни 2024.

Произведено	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Grand Total
јан	-	23.452.500	35.196.500	35.544.140	13.361.500	2.821.500	-	-	38.808.200	23.973.800	50.135.600	223.293.740
фев	-	39.986.500	12.538.500	35.136.000	32.797.800	26.803.000	23.942.980	-	52.232.000	37.780.200	70.335.400	331.552.380
мар	-	-	43.498.000	54.629.000	24.149.000	24.651.890	27.083.200	13.416.600	42.297.600	68.174.000	65.393.840	363.293.130
апр	-	26.286.500	51.961.000	43.336.660	-	31.570.500	38.697.560	24.890.800	44.508.200	35.297.000	86.478.400	383.026.620
мај	-	27.951.500	43.186.500	40.763.000	17.784.000	39.797.900	39.987.570	39.853.000	67.716.000	56.551.600	69.852.600	443.443.670
јун	-	45.279.500	45.220.000	42.701.000	32.632.500	41.835.500	21.389.360	59.848.600	62.690.200	48.637.800	109.380.200	509.615.660
јул	-	82.225.500	58.769.500	63.223.500	40.574.500	37.645.800	22.177.720	55.793.800	53.633.800	74.409.400	96.520.600	584.974.120
авг	-	48.006.500	59.908.000	29.789.500	35.299.500	35.973.000	29.415.470	38.769.600	64.284.000	78.427.400	91.318.800	511.191.770
септ	40.879.000	46.310.000	42.909.000	90.988.000	40.979.000	34.465.000	28.444.200	54.693.000	45.097.800	80.465.200	95.718.200	600.958.400
окт	41.243.500	41.077.000	34.474.500	21.403.500	39.201.500	38.786.000	36.847.000	50.068.000	37.904.200	74.316.000	96.246.800	511.568.000
ноем	47.563.500	27.317.000	46.887.500	19.197.500	45.277.500	38.954.500	75.544.400	59.714.200	71.047.600	108.992.200	123.086.800	663.582.700
дек	36.485.500	56.761.000	44.076.840	45.266.500	35.193.500	54.975.831	41.615.800	52.224.000	46.556.600	82.286.800	98.788.800	594.231.171
Grand Total	166.171.500	464.653.500	518.625.840	521.988.300	357.250.300	408.280.421	385.145.260	449.272.600	626.776.200	769.311.400	1.053.256.040	5.720.731.361

ПРОИЗВОДСТВО ПО ФОРМАТИ

Произведуваме со 4 (четири) формати од кои новиот формат 6.0 како и порастот од 12,9% на 7.0 ја прават разликата во корист на порастот во вкупното производство. Кај форматот SOFT имаме пад од -26,8%, кај RCB исто така пад од -9,8% .

Произведено	2022	2023	2024	ПОРАСТ/ПАД
SOFT	124.209.400	144.040.000	105.414.200	↓ -26,8%
RCB	111.790.000	96.657.600	87.211.800	↓ -9,8%
7.0	390.776.800	388.279.800	438.446.800	↑ 12,9%
6.0		140.334.000	422.183.240	↑ 200,8%
Grand Total	626.776.200	769.311.400	1.053.256.040	

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Оваа година, остваривме најголемо производство на SOFT во јуни, на 7.0 и 6.0 во декември (што претставува и најдобро производство од имплементирањето на машината за 6.0 во јуни 2023).

Подетално, месечните производства, по формати споредено во 2024, 2023 и 2022 година можете да ги анализирате од табелата во прилог подолу.

Формат Soft

јан	26.448.200	-	38.967.400
фев	25.907.200	13.200.800	30.876.600
мар	29.316.400	45.847.000	29.807.000
апр	27.524.400	22.349.000	35.230.200
мај	38.789.200	41.585.200	30.982.600
јун	36.734.800	33.465.400	40.162.800
јул	34.037.400	32.809.000	34.935.400
авг	35.967.200	28.814.600	42.729.800
септ	24.131.800	38.546.000	39.386.400
окт	21.931.000	18.479.600	30.541.400
ноем	45.426.800	62.047.000	42.945.600
дек	44.562.400	51.136.200	41.881.600
Grand Total	390.776.800	388.279.800	438.446.800

Формат RCB

јан	26.448.200	-	38.967.400
фев	25.907.200	13.200.800	30.876.600
мар	29.316.400	45.847.000	29.807.000
апр	27.524.400	22.349.000	35.230.200
мај	38.789.200	41.585.200	30.982.600
јун	36.734.800	33.465.400	40.162.800
јул	34.037.400	32.809.000	34.935.400
авг	35.967.200	28.814.600	42.729.800
септ	24.131.800	38.546.000	39.386.400
окт	21.931.000	18.479.600	30.541.400
ноем	45.426.800	62.047.000	42.945.600
дек	44.562.400	51.136.200	41.881.600
Grand Total	390.776.800	388.279.800	438.446.800

Формат 7.0

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

јан	26.448.200	-	38.967.400
фев	25.907.200	13.200.800	30.876.600
мар	29.316.400	45.847.000	29.807.000
апр	27.524.400	22.349.000	35.230.200
мај	38.789.200	41.585.200	30.982.600
јун	36.734.800	33.465.400	40.162.800
јул	34.037.400	32.809.000	34.935.400
авг	35.967.200	28.814.600	42.729.800
септ	24.131.800	38.546.000	39.386.400
окт	21.931.000	18.479.600	30.541.400
ноем	45.426.800	62.047.000	42.945.600
дек	44.562.400	51.136.200	41.881.600
Grand Total	390.776.800	388.279.800	438.446.800

Формат 6.0

јан	26.448.200	-	38.967.400
фев	25.907.200	13.200.800	30.876.600
мар	29.316.400	45.847.000	29.807.000
апр	27.524.400	22.349.000	35.230.200
мај	38.789.200	41.585.200	30.982.600
јун	36.734.800	33.465.400	40.162.800
јул	34.037.400	32.809.000	34.935.400
авг	35.967.200	28.814.600	42.729.800
септ	24.131.800	38.546.000	39.386.400
окт	21.931.000	18.479.600	30.541.400
ноем	45.426.800	62.047.000	42.945.600
дек	44.562.400	51.136.200	41.881.600
Grand Total	390.776.800	388.279.800	438.446.800

ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ФОРМАТИ ВО ВКУПНОТО ПРОИЗВОДСТВО

Од јуни 2023 година, “питата” за процентуално учество се дели на 4 (четири) делови, со колку што формати работиме. Новиот формат 6.0 веќе учествува со 40%, најмногу на сметка на форматот 7.0 кој сега учествува со 42% од вкупното п-во во периодот Јануари-Декември 2024, за разлика од 2023, кога учеството беше 50%, но голем е падот и на SOFT, -9%, и RCB-5%.

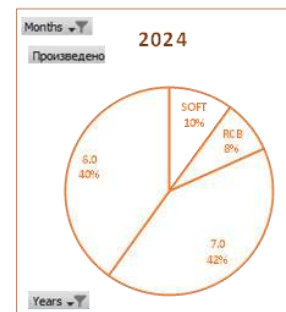
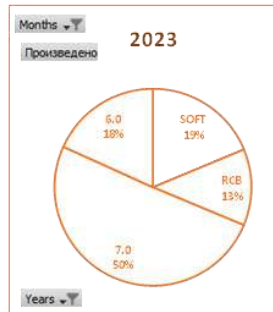
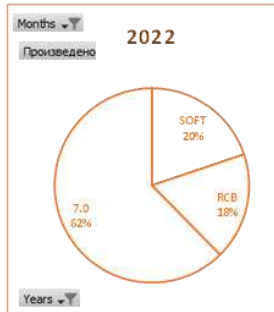

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Произведено 2022	
SOFT	124.209.400
RCB	111.790.000
7.0	390.776.800
Grand Total	626.776.200

Произведено 2023	
SOFT	144.040.000
RCB	96.657.600
7.0	388.279.800
6.0	140.334.000
Grand Total	769.311.400

Произведено 2024	
SOFT	105.414.200
RCB	87.211.800
7.0	438.446.800
6.0	422.183.240
Grand Total	1.053.256.040

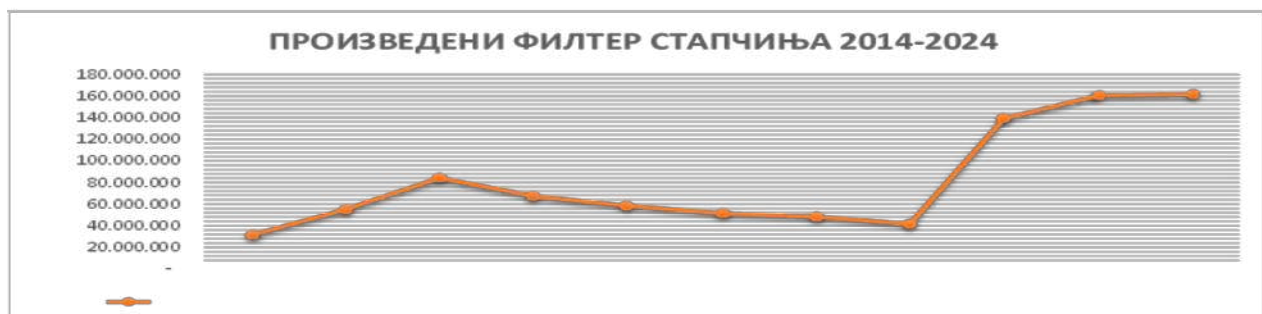

ПРОИЗВОДСТВО НА ФИЛТЕР СТАПЧИНА

Производството на филтер стапчиња во периодот Јануари-Декември 2024 е речиси идентично за истиот период лани, или во благ пораст од 0,7%. Во март годинава е најголемото производство, анализирано од септември 2014

Произведени Патрици	Column Labels										
Row Labels	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Grand Total
јан	4.552.890,00	3.634.810,00	4.692.980,00	336.000,00							
фев	5.756.022,00	1.513.528,00	4.848.070,00	2.513.940,00	2.619.650,00	2.922.750,00					
мар		6.113.662,00	5.913.110,00		3.611.220,00	3.628.540,00	571.560,00	12.370.050,00	15.759.170,00	19.619.950,00	67.587.262,00
апр	3.990.918,00	5.978.554,00	5.204.358,00		3.719.470,00	4.399.280,00	1.931.180,00	9.679.600,00	8.406.290,00	15.304.860,00	58.614.510,00
мај	3.003.550,00	4.675.788,00	6.385.376,00	1.780.350,00	4.767.330,00	5.784.880,00	2.810.170,00	17.240.930,00	15.188.120,00	17.845.150,00	79.481.644,00
јуни	5.569.102,00	5.382.720,00	5.592.072,00	7.859.280,00	6.412.730,00	1.420.240,00	3.355.750,00	10.279.210,00	13.948.560,00	10.489.110,00	70.308.774,00
јули	8.712.980,00	6.302.780,00	7.117.104,00	8.206.770,00	2.489.750,00	1.580.450,00	3.658.850,00	9.371.420,00	10.220.790,00	11.126.130,00	68.787.004,00
авг	4.475.510,00	7.768.584,00	2.972.672,00	7.601.880,00	3.832.050,00	4.013.910,00	3.515.960,00	17.359.890,00	10.332.100,00	9.170.880,00	71.043.436,00
септ	4.484.260,00	6.239.560,00	4.845.098,00	7.928.230,00	3.966.280,00	4.784.650,00	4.083.190,00	13.980.890,00	11.284.000,00	14.840.310,00	76.436.468,00
окт	4.694.504,00	12.044.848,00	5.135.130,00	7.962.870,00	5.152.700,00	8.833.200,00	3.286.470,00	4.943.640,00	11.521.630,00	10.651.180,00	74.226.172,00
ноем	2.627.160,00	12.727.568,00	4.628.548,00	8.750.930,00	5.239.300,00	8.032.150,00	4.096.180,00	14.441.650,00	30.516.310,00	16.065.200,00	107.124.996,00
дек	7.250.736,00	11.811.320,00	10.093.916,00	5.551.060,00	9.634.250,00	2.953.060,00	14.193.820,00	9.894.440,00	11.350.270,00	12.718.160,00	95.451.032,00
Grand Total	55.117.432,00	84.193.702,00	67.428.434,00	58.491.310,00	51.444.730,00	48.353.110,00	41.503.130,00	139.129.200,00	160.467.470,00	161.546.540,00	867.675.058,00

ПОРАСТ/ПАД ↑ 52,8% ↓ -19,9% ↓ -13,3% ↓ -12,0% ↓ -6,0% ↓ -14,2% ↑ 235,2% ↑ 15,3% ↑ 0,7%

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Продажба на ориентален тутун

Според податоците во Табела бр. 1 може да се заклучи дека Тутунски комбинат АД Прилеп, во Погон Тутун, од реколтата 2023 во 2024 г. има откупено 856.875 килограми тутун.

Табела бр.1 Планиран, реализиран откуп и спакувана количина на тутун (2017-2024 год.)

Реколта	План за откуп во кг.	Реализиран откуп во кг.	Спакуван тутун во кг.
2017	2.640.850	2.513.427	2.410.265
2018	2.854.844	2.808.386	2.541.003
2019	2.855.374	2.923.000	2.699.760
2020	2.564.340	3.802.480	3.604.660
2021	2.597.574	2.207.774	2.031.013
2022	2.713.191	1.739.003	1.566.369
2023	2.429.457	856.875	711.285
2024	2.002.00	1.779.248	

Откупениот тутун е преработен и спакуван во капацитетите на фабриката Сокотаб-Битола, Драгожани со користење на Soft Dry технологија и најголем дел од овој тутун е продаден на Philip Morris International, а остатокот е продаден на Сокотаб-Битола, Драгожани.

Табела бр. 2 Спакуван тутун по индустриски класи

	Класа	Кгр.
PMI	ABC	499.800
	D	35.547
Вкупно		535.347
CAVEX	AB	175.938

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

	ABC	0
	D	0
	E	0
Вкупно		175.938
Вк. тутун		711.208
Ситнавина		7.003
Се вкупно		718.211

Во 2024 година, од реколта 2023 спакувани се вкупно 711.285 кг. тутун (прикажан во Табела бр 2 по индустриски класи), и продадена е целокупната спакувана количина, како и ситнавина која е нус производ од процесирањето, во количина од 7.003 кг. што значи дека нема залиха на тутун од реколта 20223 год.

Од реколта 2024 откупени се 1.779.248 килограми тутун.

Позначајни активности на извршните членови на Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп од почетокот на мандатот на 04.11.2024 год.

Деловната 2024 година Тутунски комбинат АД Прилеп ја заврши со позитивен финансиски резултат од 180 648 000 денари.

Следејќи ја новата споделена визија на Одборот директори на ТУТ КОМ АД Прилеп за еволутивен раст на компанијата, како извршни директори од почетокот на мандатот од 04.11.2024 г. ги реализиравме следните активности за успех на мисијата од оваа важна функција:

- ❖ Изработка на Парето дијаграм за детектирање на клучните точки за потенцијално подобрување во работните процеси во ТУТ КОМ АД Прилеп.
- ❖ Следствено, врз основа на резултатите од парето анализата, како прв приоритет со висока итност се појави потребата од активно вклучување во креирањето на функционален маркетиншки пристап на нашата компанија на пазарот за откуп на тутун (конкуренти, кооперанти), со примена на агресивни маркетиншки стратегии и тактики за подобрување на тогашната лоша позиционираност на ТУТ КОМ АД Прилеп на пазарот на откуп на тутун.
- ❖ Активно учесто во креирањето на компаниските политики за откуп на тутун.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

- ❖ Отстранување на согледаните недостатоци во сегментот, подготвеност на откупните пунктови на ТУТ КОМ АД Прилеп за откуп на тутун.
- ❖ Директна комуникација и проактивен однос со преземање на обврски кон потенцијалните кооперанти, заради создавање на взаемна доверба која што резултира во зголемување на динамиката и количината на откупен тутун од страна на нашата компанија.
- ❖ Детектирање и инсталирање на функционални контролни и управувачки механизми во работата на персоналот вклучен во работниот процес за откуп на тутун, со цел да се подобри квалитетот од нивната работа.
- ❖ Во сегментот човечки ресурси, од аспект на решавање на непродуктивни конфликти во меѓучовечките односи, а кои што би влијаеле на краткорочната и долгорочната ефикасност на работните процеси на компанијата, успешно решени повеќе социјални конфликти во контекст на создавање и одржување на здрава компаниска клима и вредности на посветеност на компаниската ефективност.
- ❖
Континуирано нотирање и поддршка на активности во работењето на персоналот за создавање и инсталирање на клучните елементи на здрава организациска култура: взаемна доверба, взаемно почитување и посветеност кон работните задачи и одговорности.
- ❖
Поттикнување на кадровски промени заради подобрување на функционалноста на менаџментот од средно и надзорничко ниво.
- ❖
Обид за поттикнување на реализацијата на професионалните обврски на службата за внатрешна ревизија на компанијата, заради согледаната, да ја наречам, самопасивизираност на персоналот на оваа важна служба.
- ❖
Дијагностициран и активиран работен процес за безбедно и безбедносно функционирање во сегментот на складирање и манипулација со откупениот тутун. Инсталирање маркетиншки пристап, како и вмрежување во населените места од општините Прилеп, Долнени, Радовиш, Демир Хисар, Могила и Ресен, а во кои што ТУТ КОМ АД Прилеп немаше мрежа на кооперанти.
- ❖
Поттикнување на круцијална промена(промена во еден сегмент на работен

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

процес) во делот на кадровско засилување на мајсторскиот кадар за функционална поддршка на машините за производство на цигари.

Активно учество во заедничките работни задачи и активности на менаџерскиот тим на извршните директори и Одборот на директори на ТУТ КОМ АД Прилеп.

Проактивна комуникација со официјалните претставници на социјалниот партнер, синдикална организација на ТУТ КОМ АД Прилеп.

- ❖ Организирање на годишен попис, формирање на комисии во сите сектори на компанијата. Се соочуваме со обемна количина на основни средства и ситен инвентар кои детално не се во функција и ќе бидат предмет на отпис во наредниот период.

Во изминатиот последен квартал на 2024 година беа спроведени низа оперативни и стратешки активности со цел оптимизација на процесите во погон Цигари, зголемување на продуктивноста и одржување на квалитетот на производството на цигари како готов производ и филтер стапчиња како полупроизвод.

Во Ноември 2024 година беше реализирано најголемото производство за деловната 2024 година од 123.086.800 пушачки единици. Исто така тоа е најголемото месечно производство досега реализирано во фабриката за Цигари од Септември 2014 год односно самото започнување на соработката на Тутунски комбинат АД Прилеп со РМІ преку заедничката компанија ФМТКП.

- ❖ Активно учество врз целата процедура околу набавката и увозот на резервни делови за машините на кои се одвива целокупното производство се со цел да се избегне било каков застој.
- ❖ Секојдневна координација со раководните лица во рамките на фабрикација и контрола врз истите.
- ❖ Секојдневна координација и комуникација со раководните лица во погон Цигари успеавме да го зголемиме производството во 2024 за 36,9% повеќе во однос на истиот период лани во 2023 година.
- ❖ Отпочната процедура за набавка на нов QTM апарат за мерење на квалитетот на цигари.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

- ❖ Отпочнување на постапката за возобновување на интернет мрежата во Цигарна фабрика, возобновување на веќе постоечките безбедносни камери.
- ❖ Пристапивме кон проширување на кредитната рамка од синдицираниот кредит поради зголемениот број на склучени договори и зголемената количина на откупен тутун.

И многу други активности се со цел да се остварат главните цели на менаџерски тим за успешно работење на Тутунски комбинат АД Прилеп преку зголемување и унапредување на производството. Како и зголемување на капацитетите за производство со воведување на нови машини, проширување на палетата на производи а со тоа и зголемување на бројот на пазарите за извоз на цигари.

ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ НА ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП

Управувањето со Тутунски комбинат АД Прилеп е организирано според едностепен систем на управување (Одбор на директори) составен од 7 (седум) членови од кои 3(три) извршни членови и 4 (четири неизвршни членови) кои ги избра Собранието на акционери на Тутунски комбинат АД Прилеп на ден 04.11.2024г. како следи:

Р.бр.	Име и презиме	Функција во Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп	Образование
1	Александар Алексовски	Извршен член и Генерален извршен директор	Дипломиран економист
2	Зоран Петрески	Извршен директор задолжен за прашања на вработените во Тутунски комбинат АД Прилеп и односи со нив	Доктор на науки по јавна администрација
3	Афродита Настеска	Извршен директор задолжен за фабрикација	Магистер по економски науки
4	Сашо Вељаноски	Неизвршен независен член и Претседател на Одбор на директори	Дипломиран економист
5	Александар Кузманоски	Неизвршен независен член	Дипломиран економист
6	Гоце Николоски	Неизвршен член	Дипломиран менаџер по царина и шпедиција
7	Афродита Баталоска	Неизвршен член	Магистер по казнено право

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Инаку, во текот на деловната 2024г., периодот од 01.01.2024г. до 03.11.2024г., членови на Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп беа следните лица: Зоран Пачешкоски (извршен член и Генерален извршен директор), Гоце Котески (извршен член), Горан Тодоров (извршен член) Сретен Богоевски (независен неизвршен член и Претседател на Одбор на директори) Златко Сарев (неизвршен член), Миле Велкоски (независен неизвршен член) и Милаим Амеди (неизвршен член), кои на ден 04.11.2024г. беа отповикани од функцијата членови на Одборот на директори со одлуки донесени од страна на Собранието на акционери на Тутунски комбинат АД Прилеп.

Согласно одредбите од Кодексот за корпоративно упавување, Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп како што е наведено погоре броеви 7 (седум) членови од кои двајца членови се од женски пол, што секако претставува приближување кон исполнување на целта да се обезбеди Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп во својот состав да има најмалку 30% жени.

Награда – паричен надоместок и додатоци на плата исплатени на извршни членови на Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп во текот на 2024г.

Александар Алексовски		Исплати во Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	116.333	11.967	49.894	178.194
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок	6.500	722	0	7.222
	Вкупно	122.833	12.689	49.894	185.416

Александар Алексовски		Исплати надвор од Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари – Гентерм Прилеп и Општина Прилеп-советник			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	1.273.267,00			1.874.448,00
2	Регрес	18.317,00			
3	Новогодишен надоместок				
4	Надоместок	76.890,00			

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Зоран Петрески		Исплати во Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	79.810	8.091	33.939	121.210
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок	6.500	722	0	7.222
	Вкупно	86.310	8.812		128.432

Зоран Петрески		Исплати надвор од Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари- ООУ "Страшо Пинџур" с. Мало Коњари, Прилеп			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	513.180,00			799.860,00
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
	Вкупно	513.180,00			799.860,00

Афродита Настеска		Исплати во Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	581.873	51.987	246.503	880.363
2	Регрес	33.000	3.667	0	36.667
3	Новогодишен надоместок	6.500	722	0	7.222
	Вкупно	621.373	56.376	246.503	924.252

Афродита Настеска		Исплати надвор од Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари-родителски додаток за трето дете			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Додаток	110.292,00	/	/	
	Вкупно	110.292,00			

Сашко Вељаноски		Исплати во Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Паушал	52.520	5.836	0	58.356
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
	Вкупно	52.520	5.836	0	58.356

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Александар Кузманоски		Исплати во Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Пашал	52.520	5.836	0	58.356
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
	Вкупно	52.520	5.836	0	58.356

Александар Кузманоски		Исплати надвор од Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари-ВПА Дистрибуција ДОО Прилеп			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	287.660,00	19.248,00	111.347,00	426.255,00
2	Регрес	16.532,00	1.837,00	/	18.369,00
3	Новогодишен надоместок	/	/		/
	Вкупно	304.192,00	21.085,00	111.347,00	444.624,00

Гоце Николоски		Исплати во Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Пашал	52.520	5.836	0	58.356
2	Регрес	/	/		
3	Новогодишен надоместок	/	/		
	Вкупно	52.520	5.836	0	58.356

Гоце Николоски		Исплати надвор од Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари - Николоски Консалтинг Доел Прилеп			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	299.000,00	19.503,00	123.895,00	442.398,00
2	Регрес	16.553,00	1.839,00	/	18.392,00
3	Новогодишен надоместок	/	/	/	/
	Вкупно	315.553,00	21.342,00	123.895,00	460.790,00

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Афродита Баталоска		Исплати во Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Паушал	52.520	5.836	0	58.356
2	Регрес				
3	Новогодишен надоместок				
	Вкупно	52.520	5.836	0	58.356

Афродита Баталоска		Исплати надвор од Тутунски комбинат АД Прилеп во 2024г. во денари- Македонска пошта			
Р.бр.	Основ	Нето исплати	Данок	Придонеси	Бруто исплати
1	Плата	441.856,00			664.835,00
	Вкупно	441.856,00			664.835,00

Во текот на деловната 2024г. во периодот од 01.01.2024г. до 31.12.2024г. Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп одржа вкупно 17 седници од кои 7 седници со редовно физичко присуство и 10 со одлучување без одржување на седница согласно чл. 80 од Статутот на Тутунски комбинат АД Прилеп и чл.358 од Законот за трговските друштва.

Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп во погоре наведениот состав е избран од Собранието на акционери на Тутунски комбинат АД Прилеп одржано на ден 04.11.2024г.и во периодот од 01.11.2024г до 31.12.2024г. одржа вкупно 7 седници од кои 6 седници со редовно физичко присуство и една со одлучување без одржување на седница согласно чл. 80 од Статутот на Тутунски комбинат АД Прилеп и чл.358 од Законот за трговските друштва.

КОРПОРАТИВНА ОДГОВОРНОСТ

Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп во текот на 2024г. донесе и усвои повеќе акти со цел усогласување на своето работење и спроведување на сите добри корпоративни практики согласно Законот за трговските друштва и Кодексот за корпоративно управување и тоа:

Етички Кодекс за вработените во Тутунски комбинат АД Прилеп, Политика за внатрешно пријавување во Тутунски комбинат АД Прилеп и Политика за избегнување на судир на интереси на Тутунски комбинат АД Прилеп.

Политиката за внатрешно пријавување е составен дел од корпоративното управување и го поддржува создавањето транспарентна и етичка средина. Преку оваа политика, вработените и другите засегнати страни добиваат јасен канал за пријавување било какви нерегуларности, коруптивни пракси или прекршувања на интерните правила и законската регулатива. Со неа се гарантира доверливост на

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

пријавите, како и заштита на “свиркачите” од било какви реперкусии или дискриминаторски мерки. Со ова се поттикнува култура на отчетност и искрено соработување, што е од клучно значење за долгорочната стабилност и углед на компанијата.

Политиката за избегнување на судир на интереси во е клучна за зачувување на професионалниот интегритет и транспарентност во работењето. Преку оваа политика се дефинираат јасни процедури за идентификација, пријавување и управување со евентуални конфликти помеѓу личните и деловните интереси на вработените и другите засегнати страни. Се очекува секој поединец во компанијата да постапува одговорно и етички, особено кога се соочува со ситуации кои можат да ја загорзат објективноста или да создадат недоразбирања. Дополнително, се поттикнува култура на отворена комуникација, со цел сите вработени да бидат свесни за важноста на оваа политика и нејзиното влијание врз долгорочниот успех на организацијата.

Етичкиот кодекс на вработените во претставува темел за одговорно и транспарентно деловно однесување. Преку усвојување на јасни принципи и упатства, кодексот ги дефинира вредностите кои треба да ги почитува секој вработен, вклучувајќи интегритет, професионалност и почитување на законските норми и корпоративните политики. Овој кодекс ги опфаќа и меѓучовечките односи, охрабрувајќи инклузивност, соработка и почит кон разноликоста.

ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ -Известување за ESG

Согласно својата деловна политика ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД Прилеп остана посветен на помагање и поддршка на ранливите општествени сегменти, грижа и заштита на животната средина, унапредување на деловните процеси за позадоволни клиенти, посреќни вработени и поуспешни резултати, а се со цел зголемување на благосостојбата во општеството и обезбедување здрава и просперитетна иднина за сите граѓани.

Друштвото е особено насочено кон давање на поддршка на социјално загорзените категории граѓани, културата, спортот, уметноста.

ДОБРИ ДЕЛОВНИ ПРАКТИКИ И ГРИЖА ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

Грижата за вработените останува приоритет на друштвото. – Во текот на 2024 г. Тутунски комбинат АД Прилеп традиционално додели јубилејни награди на вработени кои оствариле 20 години непрекинат работен стаж во Друштвото.

Друштвото во континуитет презема активности за задржување на постојниот и привлекување нов кадар, преку одржување на соодветно ниво на плати и надоместоци, стручно усовршување и други бенефиции. Во текот на 2024 година, Друштвото изврши зголемување на платите на вработените . Особено внимание во текот на годината беше

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

посветено на овозможување практична настава за ученици од средни училишта. Друштвото исто така посветува особено внимание на примена на Законот за безбедност и здравје при работа со упатување на вработените на редовни здравствени систематски прегледи и упатување на обука на вработените по безбедност и здравје при работа .

Здравјето и безбедноста при работа е еден од највисоките приоритети. Ова поглавје се фокусира на досегашните активности, актуелните политики и идните иницијативи што нашата организација ги презема за минимизирање на различните фактори врз здравјето и безбедноста на нашите вработени.

Преку анализа на клучните индикатори, ќе прикажеме како ги управуваме ризиците поврзани со потенцијални влијанија врз здравјето на работниците и ризиците од повреди.

262

превентивни систематски
прегледи

0

повреди на работно место

8

организирани обуки за
безбедност

65

лица поминале обука за
безбедност

0

инциденти/забелешки од
контролата на системот за

0

инциденти/забелешки од
контролата за безбедност на

0

инциденти/забелешки од
контролата на ниско-

0

инциденти/забелешки од
контролата на микроклимата,

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Инклузивност

Инклузивноста претставува фундаментален принцип за создавање правична, стимулирачки и продуктивна работна средина. Таа ги опфаќа сите индивидуи, без разлика на нивниот пол, возраст и сл., и овозможува истите да се чувствуваат ценети и поддржани.

344

вработени на неопределено
време

35%

жени во вкупниот број на
вработени на неопределено

7

членови во Одбор на директори

28%

жени (2 жени) членови во
Одборот на директори

16%

од вработените на неопределено
време на возраст до 35 години

30%

од вработените на неопределено
време на возраст од 36 до 45

26%

од вработените на неопределено
време на возраст од 46 до 55

14%

од вработените на неопределено
време на возраст над 56 години

ПРАШАЊА ПОВРЗАНИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Тутунски комбинат АД Прилеп во текот на 2023г. изврши инсталација на фотоволтаична централа со моќност до 1MWh, која се постави на покривот од магацините во Погон

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Цигари и со тоа успева да врши искористување на енергија од обновливи извори на енергија остварувајќи значајни заштеди.

Исто така треба да се напомене и тоа дека во скоро иднина се планира да се изврши и набавка на топлински пумпи за Погон Цигари за замена на посточкиот систем на греење со КПП метан.

Тутунски Комбинат АД Прилеп се стреми кон остварување на целите кои што произлегуваат од законските обврски, а согласно Програма за управување со отпад 2024-2026г. преку овластено лице за управување со отпад,, како општествено одговорна компанија Тутунски Комбинат АД Прилеп настојува да ги реализира планираните активности во насока на:

- Избегнување и во најголема можна мера намалување на количеството на создадениот отпад;
- Искористување на употребливите состојки на отпадот;
- Одржлив развој, преку зачувување и заштеда на природните ресурси;
- Спречување на негативните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- Отстранување на отпадот на начин што е прифатлив за животната средина и
- Висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Отпадот во нашата компанија произлегува од сите неопходни активности за извршување на производниот процес кој настанува во две инсталации: Тутунски Комбинат АД Прилеп -Погон Тутун и Погон Цигари.

Програмата за управување со отпад која е алатка за реализација на Планот за управување со отпадот, на годишно ниво, претставува основен документ за планирање на сите активности во текот на планираната календарска година. Цел на програмата за управување со отпадот е исполнување на законската обврска, декларацијата за животна средина, исполнување на доброволни договори – според Законот за пакување и отпад од пакување и сл.

Исто така друштвото има и склучено договори за преземање и откуп на отпадни материјали (комунален отпад, индустриски отпад, метален отпад, хартија и картон, отпадни масла и др.) со овластени откупувачи на откуп на отпадни материјали за нивно соодветно одлагање и отстранување и тоа: ЈКП Комуналец, Пакомак Ауто-Хаус Заковски ДООЕЛ, Даскало ДООЕЛ и Нутривет ДООЕЛ.

Имено ова поглавје се фокусира на досегашните активности, актуелните политики и идните иницијативи што нашата организација ги презема за минимизирање на негативното влијание врз животната средина, подобрување на ресурсната ефикасност и зачувување на биолошката разновидност.

Преку анализа на клучните еколошки индикатори, ќе прикажеме како ги управуваме ризиците поврзани со климатските промени, потрошувачката на енергија и вода, како и како ги вклучуваме иновативните и одржливи технологии во секојдневното работење. Целта е да се обезбеди долгорочна рамнотежа меѓу економскиот раст и потребите на

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

животната средина, задржувајќи ја нашата заложба за еколошка одговорност и заштита на планетата за идните генерации

SCOP 1 и SCOP 2 емисии

SCOP 1 и SCOP 2 се клучните параметри преку кои го следиме нашето влијание врз атмосферата и ефектот на стаклена градина.

SCOP1 ја опфаќа создадената емисија на CO₂e преку директното функционирање на нашата организацијата. Во неа се вклучуваат емисиите од согорување на фосилни горива кај опрема која е директно посетувана и контролирана од нас, како на пример гасни, плински и други горилници или безин, дизел и плин користени во возилата кои се поседувани од организацијата сл.

SCOP2 ја опфаќа создадената емисија на CO₂e преку индиректното функционирање на организацијата. Тие ги вклучуваат емисиите поврзани со употребата на купени електрична енергија, топлина, пареа и ладење од други добавувачи. Овие емисии се директна последица од енергетските потреби на организацијата, но настануваат кај извори кои не се под директна контрола на организацијата.

Вредностите се директно пресметувани, преку физичката потрошувачка и фактор за конверзија. Како фактор на конверзија е користен UK Government conversion factors for company reporting of greenhouse gas emissions за соодветната година, во отсуство на локални податоци.

Во изминатиот период успеавме да направиме значително намалување на директните (SCOP 1) и индиректните емисии (SCOP 2) од 27% и 11% респективно.

Намалувањето на SCOP 1 емисиите во најголема мера се должи на затворање на котлара на метан која ги опслужуваше погонот Тутун и административната зграда и пренасочување кон греење и ладење на електрична енергија со инвертер системи.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

SCOP 2 емисиите, кои во овој момент се скоро без исклучок од електричната енергија¹, се намалени како резултат на инсталација на 1MWp фотоволтаична централа во погонот за цигари која првенствено функционира за задоволување на сопствените потреби а евентуалните вишоци се продаваат.

Емисија на загадување од стационарни изводи

Во 2024 се извршија мерења на аерозагадување од стационарни извори во погонот за цигари од два котли и сите резултати беа во границите на дозволено пропишаните.

Емисија на звучно загадување

Во 2024 се извршија мерења на 4 локации во погонот за цигари, кој се најдува во индустриска зона односно, како и во погонот за тутун, кој се најдува во резиденцијална зона. Сите резултати беа во границите на дозволено пропишаните.

Прилог:

- Биланс на Успех за периодот од 01.01.2024-31.12.2024 година;
- Биланс на состојба на 01.01.2024-31.12.2024 година;

Александар Алексовски – Генерален извршен директор

Зоран Петрески, Извршен член

Афродита Настевска, Извршен член

Прилеп, 24.04.2025 година

Доставено до:

- Генерален извршен директор
- Претседател на Одбор на директори
- Собрание на акционери на ТКП
- Финансов сектор
- Правен референт
- Архива

ИЗЈАВА
за усогласеност со Кодексот за корпоративно управување

Ние долупотпишаните извршни членови на Одборот на директори на Тутунски комбинат АД Прилеп, изјавуваме дека друштвото Тутунски комбинат АД Прилеп во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk

Друштвото Тутунски комбинат АД Прилеп ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот "примени или појасни зошто не си применил", преку пополнување на прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека прашалниците се објавени на интернет страницата СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на друштвото Тутунски комбинат АД Прилеп и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отслукиваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на друштвото Тутунски комбинат АД Прилеп пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

Тутунски комбинат АД Прилеп
Одбор на директори

Извршен член
Александар Алексовски

Извршен член
Зоран Петрески

Извршен член
Афродита Настеска

